

معادن و پترولیم

مجله تخنیک و اقتصادی

سال هشتم - شماره ۳۰، قوس ۱۳۹۸ خورشیدی

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د کانونو او پترولیم وزارت

له طبیعي گاز څخه د بریښنا
تولید لومړنۍ دستگاه گټې اخیستنې
ته ورکړل شوه

۳۰ میگاواټه بریښنا د هیواد بریښنا شبکې ته اضافه شوه

وزارت معادن و پترولیم به عنوان ...

مهمترین منبع عایداتی کشور

مقررہ امتیازات ساحوی
کارمندان وزارت

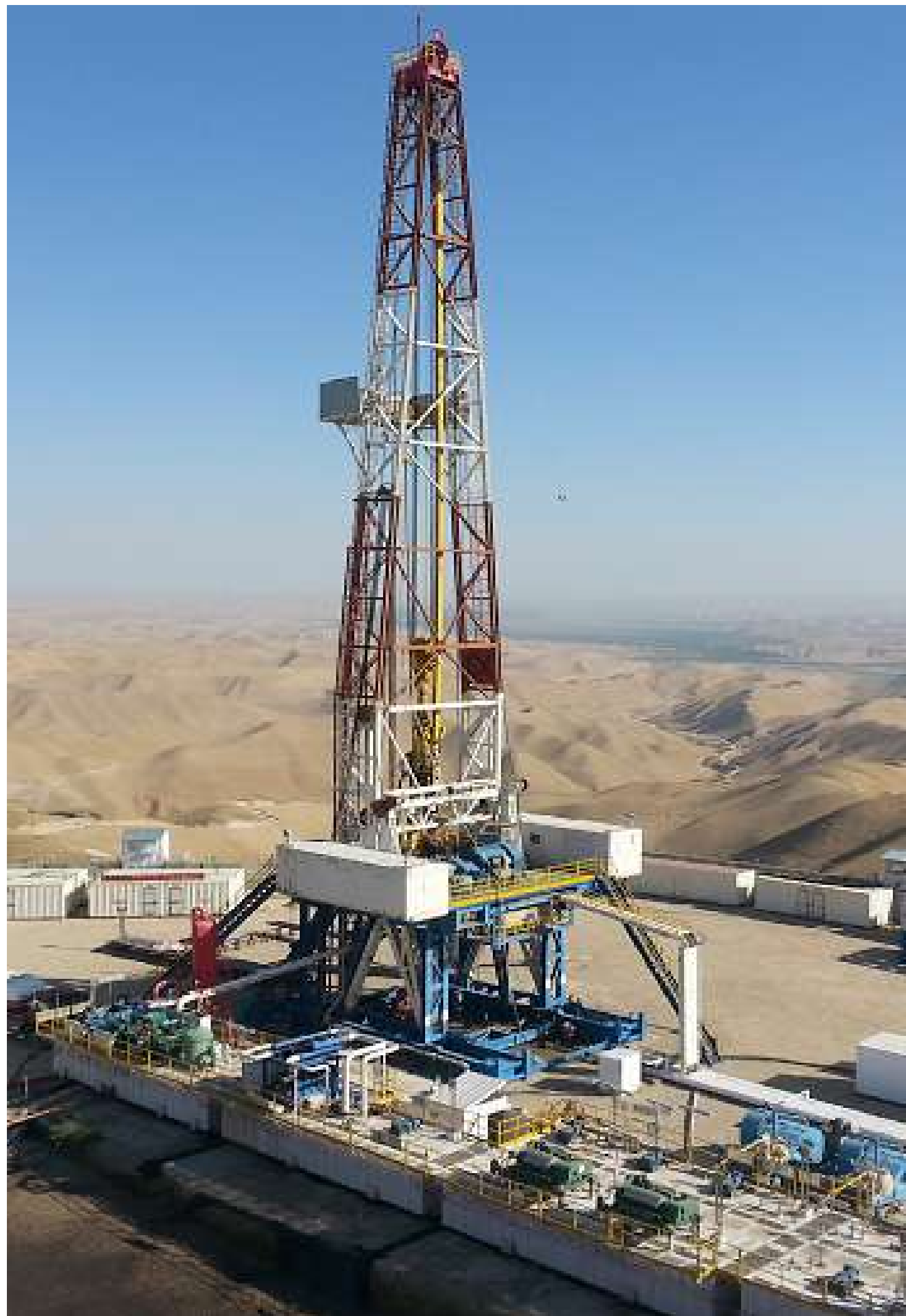
تعیین کنندہ امتیاز فعالیت‌های ساحوی و تشویق کارمندان

د غیرقانوني کیندنو په اړه
جدي اقدامات

مونډ ژمن یو...

فرصت‌های سرمایه‌گذاری
در سکتور صنایع استخراجی
افغانستان

مختصری برای سرمایه‌گذاران

مونږ څه کوو...؟

پانگوڼې ته د خصوصي
سکتور د پانگوالو
تشویق

د افغانستان په صنایع
استخراجي سکتور کې د کاري
طرحو برابرول

پالیسي جوړونه، د هایدروکابنونو
او منرالونو عملياتي
او د استخراج ترتیب

د هېواد ملي ګټو په موخه، په صنایع استخراجي سکتور لپاره د خصوصي
پانگوڼې او د پانگوالو د تشویق کولو په موخه زموږ هڅې...

آنچه می‌خوانید...

۱

معرفی سرپرست جدید وزارت

۳

وزارت معادن و پترولیم به
منبع مهم عواید کشور...

۹

طرح قانون استملاک زمین مسیر پروژه تاپی

۲

له طبیعی گاز خخه د برینبنا
تولید لومړنۍ دستگاه گټې
اخیستنی ته ورکړل شوه

۵

طرح مقررہ امتیازات ساحوی
کارمندان...

۱۹

زنان و معادن

۳۱

فرصت‌های سرمایه‌گذاری

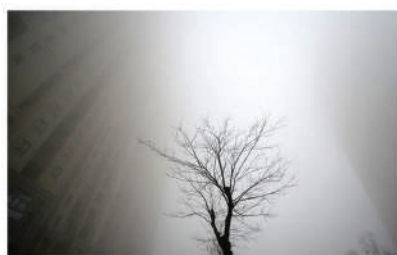
۲۱

معلوماتی مطالب

۲۵

پژوهندوی موجوداتو د خاورې
ککړتیا اغیزې

۲۸

تثبیت و تعیین ساحات منرالی
جدید در نیمه اول سال ۱۳۹۸

همکاران ما

وزارت معادن و پترولیم

صاحب امتیاز

سیحون کامگار

سر دبیر، سرپرست ریاست اطلاعات و ارتباط عامه

دیپلوم انجنیر غلام حضرت امیری

هیأت تحریر، مشاور تکنیکی وزارت

عبدالقدیر مطفی

هیأت تحریر، سخنگوی وزارت

رقیه فخر نورستانی

هیأت تحریر، آمر نشرات

سیما اکرمی

مدیر مسؤول

حامد بارز

همکار تکنیکی چاپ

همایون مصطفی و احمد مسیح ابراهیمی

تصویربردار

قادر جهانی

مترجم

دیزاین

شهیر شفق

رفع مسؤولیت

ریاست اطلاعات و ارتباط عامه مسؤولیت چاپ و نشر مجله را داشته و در زمینه صحت مطالب قضاوت مثبت و منفی به سمت نویسندگان نشانه گرفته خواهد شد.

داوطلبی را بر عهده خواهد داشت. به همین ترتیب، بخش‌های عملیاتی این وزارت که متشکل از تصدی افغان‌گاز، فابریکه کود و برق، تصدی ذغال‌سنگ شمال و فابریکه سمنت جبل‌السراج است، هر یک به شرکت مبدل خواهند شد.

این وزارت جهت استفاده موثر از منابع برای جلب و جذب سرمایه‌گذاری در سکتور صنایع استخراجی؛ اصلاحاتی را تطبیق نموده است، که از آن جمله می‌توان در مورد چارچوب حقوقی شامل قانون هایدروکاربن‌ها، قانون جدید معادن و مقررہ معدن‌کاری برای طی مراحل، تطبیق و مدیریت مؤثر قراردادهای معادن و هایدروکاربن‌ها اشاره نمود.

روش و سیاست جدید وزارت معادن جهت زمینه‌سازی سرمایه‌گذاری خصوصی و گسترش علاقمندی سرمایه‌گذاران در سکتور منرال‌ها با در نظر داشت منافع ملی افغانستان تصویب و در حال تطبیق می‌باشد. در ضمن حفاظت و تأمین امنیت شرکت‌ها و کمپنی‌هایی که تمایل سرمایه‌گذاری در سکتور را دارند مسؤولیت این وزارت بوده تا کشور را به‌سوی یک جامعه مدرن، عصری، پایدار و توانا بکشاند.

مدیریت مؤثر منابع طبیعی، ایجاد فرصت‌های شغلی، رشد اقتصاد ملی و تشویق سرمایه‌گذاری سکتور خصوصی جهت استخراج منرال‌ها و هایدروکاربن‌ها به منظور افزایش درآمد و تقویت عواید ملی عمده‌ترین اهداف ما است.

افغانستان دارای منابع معدنی به ارزش تخمینی (۱۱ الی ۳) تریلیون دالر امریکایی است، که شامل ذخایر آهن، مس، طلا، سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی، منرال‌های خاکی کمیاب و نفت و گاز می‌باشد.

وزارت معادن و پترولیم به عنوان مالک منابع معدنی افغانستان با اجرای مسئولیت خود در دو بخش (منرال‌ها و هایدروکاربن‌ها) برای استفاده پایدار جهت حصول اطمینان از تأمین مایحتاج نسل‌های بعدی متعهد بوده، تا باعث افزایش منابع مالی و بهبود بیلانس تجارت گردد.

وزارت معادن و پترولیم سه نقش کلیدی، پالیسی‌سازی، عملیاتی و تنظیم استخراج معادن و هایدروکاربن‌ها را عهده‌دار است. در حال حاضر مسؤولیت‌های پالیسی‌سازی را در بخش هایدروکاربن‌ها حفظ نموده و نقش تنظیم‌کننده و عملیاتی آن‌را به اداره تنظیم نفت و گاز افغانستان (AOGRA) و تصدی افغان‌گاز واگذار کرده است؛ اما در بخش معادن به مرور زمان نقش پالیسی‌سازی را حفظ و تقویت نموده و نقش‌های تنظیم‌کننده و عملیاتی خود را واگذار خواهد نمود.

مطابق نقشه‌ی راه سکتور معادن در ابتدا به بخش تنظیم‌کننده این وزارت استقلالیت عملیاتی داده شده و به مرور زمان، این بخش به عنوان یک اداره‌ی تنظیم‌کننده عمل خواهد کرد. این اداره‌ی تنظیم‌کننده، مانند صنایع مخابرات، برق و هایدروکاربن‌ها، مسؤولیت تنظیم امور پروسه مناقصه /

”مروری به فعالیت‌های وزارت معادن و پترولیوم“

سرپرست وزیر جدید وزارت معادن و پترولیوم معرفی شد

کارکردهای سرپرست اسبق وزارت معادن و پترولیوم؛ تعهد خود را برای بهبود سکتور معادن و شرایط کاری تجدید نمود.

آقای مومند سرپرست جدید وزارت معادن و پترولیوم در راستای بهبود سکتور معادن ابراز نظر نموده افزود: «خرسند هستم که در مدت هشت سال، عضو تیم رهبری وزارت معادن و پترولیوم بودم و شناخت کامل از این سکتور و تیم دارم؛ سکتور صنایع استخراجی به عنوان یک سکتور مهم اقتصادی افغانستان اولویت دارد؛ تا برنامه‌های نقشه‌راه عملی گردد».

همچنان در ادامه برنامه محترمه پلوشه حسن‌زاده عضو بود شبکه زنان افغانستان و محترم محمدیونس مهمند معاون اتاق تجارت و سرمایه‌گذاری، به نوبه خود از کارکردها و فعالیت‌های سرپرست اسبق قدردانی نموده و برای سرپرست جدید وزارت تبریک عرض داشتند.

در پایان، برنامه با دعای خیر جهت بهبود سیستم کاری در سکتور معادن و همراهی سرپرست جدید وزارت به دفتر مقام پایان یافت.

محفل معرفی سرپرست جدید وزارت معادن و پترولیوم با حضورداشت سرپرست اسبق، معینان وزارت‌های معادن و پترولیوم، داخله، خارجه، معاون اتاق تجارت و سرمایه‌گذاری، نمایندگان مردم در ولسی جرگه، رؤسا، مشاورین و کارمندان وزارت معادن و پترولیوم؛ برگزار گردید.

در آغازین برنامه محترم ولی‌الله خدران معین پالیسی و برنامه‌های وزارت، تشریف‌آوری مهمانان را به برنامه خوش‌آمدید و خیر مقدم گفته و به نمایندگی رهبری وزارت از کارکردها و تلاش‌های محترمه نرگس نهان سرپرست اسبق وزارت سپاسگزاری نمود.

بعداً محترمه نرگس نهان سرپرست اسبق وزارت معادن و پترولیوم به سخنرانی پرداخته، مشکلات شخصی خود را دلیل استعفا دانسته و پیرامون نهاده‌سازی پروسه اصلاحات در راستای بهبود سکتور معادن، شفافیت و مسؤولیت‌پذیری ابراز سخن نمود.

سپس محترم عنایت‌الله مومند معین تخنیکی و سرپرست جدید وزارت معادن و پترولیوم ضمن اظهار سپاس از اعتماد رهبری حکومت و قدردانی از

له طبیعي گاز څخه د بریښنا تولید لومړنۍ دستگاه گټې اخیستنې ته ورکړل شوه

د افغان گاز له لارې د گاز په عرضه کولو سره د کانونو او پترولیم وزارت او د انرژۍ او اوبو وزارت په مستقیمه همکارۍ پلي شوي، چې د نوموړي پروژې تولید شوي بریښنا به د افغانستان بریښنا شرکت له لارې بازار ته وړاندې شي.

د کانونو او پترولیم وزارت سرپرست وزیر ښاغلي عنایت‌الله مومند په جوزجان ولایت کې د بریښنا تولید لومړنۍ پروژه د افغانستان د صنایع استخراجي سکتور په تاریخ کې بیسارې وبلله او زیاته یې کړه، چې مونږ به د دې سکتور د مدیریت او پراختیا لپاره د حکومت تگلاره او ستراتیژي عملي کوو.

د شبرغان له طبیعي گاز څخه د بریښنا تولید لومړنۍ پروژه چې د ۴۰ میگاواټه په اندازه د بریښنا تولید ظرفیت لري په زیربناوو کې د ولسمشر ستر سلاکار (او د مالیې وزارت سرپرست) ښاغلي ډاکټر محمد همایون قیومي، د کانونو او پترولیم وزارت سرپرست وزیر ښاغلي عنایت‌الله مومند، د انرژۍ او اوبو وزارت پخواني سرپرست وزیر ښاغلي محمدگل خلعي او د افغانستان بریښنا شرکت رئیس ښاغلي امان‌الله غالب په گډون افتتاح او گټې اخیستنې ته ورکړل شوه.

یاده پروژه د بیات پاور شرکت لخوا د ۳۸.۷ (میلیونه امریکایي ډالرو په

سرپرست وزارت معادن و پترولیم با رئیس شرکت تاپی لمیتد (TPCL) دیدار کرد

محترم عنایت‌الله مومند سرپرست وزارت معادن و پترولیم با آقای محمد مراد امانوف رئیس شرکت تاپی لمیتد (TPCL) و آقای آویزوف خواجه‌سفر گیدویچ سفیر ترکمنستان در افغانستان پیرامون پیشرفت کار پروژه تاپی دیدار و گفتگو نمود.

در این دیدار هر دو جانب روی موضوعاتی چون: تطبیق پروژه تاپی، نهایی‌سازی موافقت‌نامه‌های تکمیل ناشده، نهایی‌سازی قانون استملاک زمین پروژه تاپی (قانون تنظیم امور زمین‌داری پروژه تاپی)، ساحات استفاده گاز تاپی برای تولید برق و کود کیمیاوی، توزیع برق برای خانواده‌ها، موضوعات مالی و توسعه همکاری‌های تخنیکي میان ترکمن‌گاز و افغان‌گاز به خاطر تطبیق پروژه‌های گاز در ولایات شمالی افغانستان بحث و تبادل نظر صورت گرفت.

وزارت معادن و پترولیم به منبع مهم عواید کشور مبدل گردد

داشته باشیم و انکشاف معادن باید دیدگاه اصلی ما را برای رشد اقتصاد کشور تشکیل بدهد. وی افزود که به تفحصات توجه شود و ظرفیت‌ها بیشتر گردد تا نتایج موثر در زمینه استخراج معیاری معادن به میان آید.

همچنان بیان داشت که باید از استخراج غیرقانونی معادن جلوگیری صورت گیرد و بیالانس واردات و صادرات نفت و گاز ترتیب گردد تا به سوی خودکفایی در زمینه تولید نفت و گاز، گام برداریم. جلال‌تآب رئیس جمهور به بررسی واضح در قراردادهای تاکید کرد و گفت که معادن باید وسیله وحدت ملی باشد و در هر زون اقتصادی روی معادن سرمایه گذاری خواهیم کرد.

سپس مطرح کرد که ما وزارت معادن و پترولیم برنامه محور می‌خواهیم؛ بنا برای سروی جیولوجی امریکا، پلان اقتصادی ساخته شود و تهداب اساسی به منظور مدیریت منابع باید ایجاد گردد.

به سلسله نشست‌ها در مورد بررسی وضعیت وزارت معادن و پترولیم، نشستی به ریاست جلال‌تآب محمد اشرف غنی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان، به منظور بحث روی تغییرات بنیادی در این وزارت و مبدل کردن آن به منبع مهم عایداتی کشور، دایر گردید.

در این نشست که در ارگ انجام شد، در خصوص تطبیق برنامه بزرگ اصلاحات در وزارت معادن و پترولیم در چارچوب نقشه‌راه این وزارت که بنابر هدایت جلال‌تآب رئیس جمهور تدوین شده بود، تاکید صورت گرفت. همچنان ضمن اینکه روی تشکیلات وزارت معادن و پترولیم بحث صورت گرفت، خاطرنشان گردید که ما باید متخصصین در بخش معادن داشته باشیم، ظرفیت تخنیکی و دانش علمی کارمندان این وزارت بیشتر گردد، پلان عایدات وزارت ترتیب شود و بالای استخراج معادن کشور به ویژه مرمر و رخام، نفت و گاز، احجار قیمتی، مس، کرومایت و سایر معادن تمرکز بیشتر صورت گیرد.

جلال‌تآب رئیس جمهور گفت که ما باید برای هر معدن کشور طرح مشخص استخراج، تولید و افزایش عواید

کانونو او پټرولیم وزارت سرپرست ښاغلي عنايت الله مومند د مس عینک پروژې له قراردادي مسوولینو سره وکتل

کانونو او پټرولیم وزارت سرپرست وزیر ښاغلي عنايت الله مومند، د مس عینک پروژې له قراردادي (MJAM) سره په پروژه باندې د کار د پیل په تړاو لېدنه وکړه.

په دغه ناسته کې د کانونو او پټرولیم وزارت سرپرست د مس عینک پروژې پلي کیدل د افغان حکومت لپاره یو له مهمو لومړیتوبونو څخه یاده کړه او دواړو طرفونو په ذکر شوي پروژه باندې، د ژر تر ژره کار د پیل کیدو په ژمنې ټینګار وکړ.

تفاهم نامه همکاری میان وزارت معادن و پټرولیم و موسسه تحصیلات عالی علامه به امضا رسید

تفاهم نامه همکاری میان وزارت معادن و پټرولیم و موسسه تحصیلات عالی علامه توسط محترم سید محبوب الله ربانی، معین مالی و اداری وزارت به امضا رسید.

هدف از امضای این تفاهم نامه، ارتقای سویه تحصیلی کارمندان وزارت معادن و پټرولیم بوده تا در راستای بهبود فعالیت های کاری منابع انسانی گام موثر برداشته شود.

جانبین ضمن امضای این تفاهم نامه بیان داشتند که با ایجاد چنین همکاری های اکادمیک میان نهادهای تحصیلی و ادارات حکومتی، فرصت میسر می گردد.

تا ظرفیت تحصیلی کارکنان ارتقا یافته و باعث رشد و شکوفایی اقتصاد کشور گردد.

رهبری وزارت معادن و پټرولیم، مصمم است تا تفاهم نامه های همکاری دیگر را با سایر نهادهای تحصیلی معتبر به منظور ارتقای سویه تحصیلی منابع انسانی این وزارت نیز به امضای رساند.

خبر خوش

طرح مقررہ امتیازات ساحوی کارمندان وزارت معادن و پٹرولیم، از جانب کمیٹہ قوانین تائید گردید

جلسہ کمیٹہ قوانین کابینہ تحت ریاست محترم استاد سرور دانش معاون دوم مقام عالی ریاست جمہوری و رئیس این کمیٹہ برگزار شد. در جلسہ کمیٹہ، طرح مقررہ امتیازات فعالیت ساحوی کارکنان وزارت معادن و پٹرولیم مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

اعضای جلسہ نخست طرح مقررہ امتیازات فعالیت ساحوی کارکنان وزارت معادن و پٹرولیم را کہ از جانب محترم حسین داد شفایی معین سروی جیولوجی وزارت به جلسہ ارائه شد، مورد بحث و بررسی قرار داد کہ سرانجام پس از ارائه دیدگاه‌های اعضای جلسہ در خصوص شکلیات و محتوای آن، طرح یاد شدہ مورد تأیید قرار گرفت.

این طرح به منظور تعیین اندازہ امتیاز فعالیت‌های ساحوی و تشویق کارمندان این وزارت در فعالیت‌های ساحوی تہیہ و تنظیم شدہ است. همچنین فیصلہ شد کہ طرح مقررہ امتیازات فعالیت ساحوی کارکنان وزارت معادن و پٹرولیم توسط ادارات مسؤول به منظور طی مراحل بعدی به کابینہ حکومت ارائه گردد.

برای بهبود سکتور صنایع استخراجی افغانستان متعهد هستیم!

عنایت‌الله مومند سرپرست وزارت معادن و پترولیم با نمایندگان اتحادیه اروپا پیرامون پیشرفت‌ها و اولویت‌های سکتور صنایع استخراجی افغانستان در دفتر کارشان دیدار کرد.

سرپرست وزارت در این دیدار، بیان داشت: ما اکنون مسوده مقرر معدن کاری را نهایی کرده، به زودترین فرصت به کابینه ارائه و پس از منظوری آن می‌توانیم قرارداد پروژه‌های خود را سرعت بخشیده و به امضا رسانیم.

همچنان سرپرست وزارت بیان داشت که ما نه تنها در برابر تعهدات خود با اتحادیه اروپا مصمم هستیم؛ بلکه در برابر سفارشات تمامی شرکای بین‌المللی که باعث پیشرفت سکتور صنایع استخراجی می‌گردد متعهد هستیم.

نمایندگان اتحادیه اروپا، همکاری خود را در راستای پایدار سازی سکتور صنایع استخراجی افغانستان ابراز داشته و کمک‌های خود را در بخش‌های تکنیکی و ظرفیت‌های انسانی به منظور حل مشکلات فرا راه این سکتور ابراز داشتند.

تحلیل وضعیت زنان

د افغانستان په صنایع استخراجی سکتور کې د ښځو وضعیت د ارزولو ترڅنګ یې د ستونزو په اړه عملي څیړنې پیل کېږي.

کانونو او پټرولیم وزارت سرپرست د کانونو د غیر قانوني کښندو د مخنیوي او د صنایع استخراجي سکتور په برخه کې د شته ستونزو په اړه د کندهار، هرات، ننگرهار او هلمند ولایتونو له والیانو څخه د همکارۍ غوښتنه وکړه.

کانونو او پټرولیم وزارت سرپرست ښاغلي عنايت الله مومند، د سیمه ییزو ارګانونو د خپلواکي ادارې له لارې د یوه ویډیويي کنفرانس په ترڅ کې د کندهار، هرات، ننگرهار او هلمند ولایتونو له والیانو سره د غیرقانوني کښندو او په صنایع استخراجي سکتور کې د شته ستونزو د حل په موخه، د همکارۍ غوښتنه وکړه.

په دغه ناسته کې د کندهار ولایت والي، د کانونو او پټرولیم وزارت د پالیسیو او برنامه مرستیال او د دې وزارت یو شمیر رئیسانو ګډون کړی و. په لومړي سر کې د کانونو او پټرولیم وزارت سرپرست د خپلو خبرو په ترڅ کې د کانونو د غیرقانوني کښندو او د افغانستان د صنایع

استخراجي سکتور د راتلونکو برنامه ته په اشارې وینا وکړه. همدا رنگه د ولایاتو د رهبري له همکارۍ څخه یې پدې برخه کې ستاینه وکړه، او د ولایاتو په همکارۍ یې کانونو وزارت د هېواد د عایداتي سرچینو څخه یاد کړ. او همدا ډول د ننگرهار، هرات، هلمند او کندهار والیانو د موضوع په اړه د خپلو خبرو په ترڅ کې د ترسره کړو کارونو او اجراتو څخه یادونه وکړه.

په پای کې د کانونو او پټرولیم وزارت سرپرست وزیر د کانونو د استخراج په برخه کې د ولایاتو په همکارۍ ټینګار وکړ، او زیاته یې کړه، چې د هېواد له کانونو څخه د غیرقانوني کښندو د مخنیوي بنسټیزه لاره د کاني سیمو قانوني کول وبلل. او په دې برخه کې یې کانونو او پټرولیم وزارت د ملي ټډارکاتو کمیسیون او د اقتصادي عالي شورا په مستقیمه همکارۍ د جدي اقداماتو د ترسره کولو څخه یادونه وکړه.

برای نخستین بار تفاهمنامه‌ی همکاری میان وزارت معادن و پترولیم و (9) نهاد دیگر به امضا رسید

برای نخستین بار تفاهمنامه‌ی همکاری میان وزارت معادن و پترولیم و (9) نهاد دیگر [اتاق تجارت و سرمایه‌گذاری، اتاق صنایع و معادن، اتاق تجارت بین‌المللی در افغانستان، اتاق تجارت و صنایع زنان، اتاق تجارت و صنایع افغان-جرمن، اداره ملی حفاظت محیط زیست، پوهنتون کابل، پوهنتون پولی‌تخنیک و کنسرسیوم صلاح] توسط عنایت‌الله مومند معین تخنیک و سرپرست وزارت معادن و پترولیم در تالار کنفرانس‌های این وزارت به امضا رسید.

در این جلسه ابتدا سرپرست وزارت از تشریف‌آوری مهمانان ابراز تشکر و قدردانی نموده و ایجاد همکاری میان وزارت معادن و پترولیم و این نهادها را یک گام نیک برای استفاده از ظرفیت‌های موجود در راستای پیشرفت سکتور صنایع استخراجی کشور خواند.

آقای مومند افزود، «ما می‌خواهیم جهت به وجود آوردن یک میکانیزم مشخص به منظور مشخص ساختن جایگاه شرکا به خصوص سکتور خصوصی در سکتور صنایع استخراجی، این تفاهمنامه‌ها را به امضا رسانده تا بتوانیم از ظرفیت‌های موجود سکتور در راستای به دست آوردن عواید بیشتر و تبدیل کردن وزارت از وزارت مصرفی به عایداتی استفاده موثر نماییم». همچنان بیان داشت که با امضای این تفاهمنامه‌ها میکانیزم تشریک اطلاعات، حسابدگی و پیگیری مسؤولیت‌های موجود در تفاهمنامه‌ها مد نظر بوده وثمریت کار را بیشتر می‌سازد.

در ادامه هر یک از نمایندگان رهبری نهادهای مذکور به ترتیب در رابطه به موثریت امضای این تفاهمنامه‌ها صحبت نموده و از رهبری وزارت معادن و پترولیم جهت ایجاد چنین ابتکار خوب ابراز سپاس و امتنان نمودند.

در اخیر تفاهمنامه‌های مذکور توسط عنایت‌الله مومند سرپرست وزارت معادن و پترولیم و نمایندگان با صلاحیت نهادهای مذکور به امضا رسیده و برنامه به پایان رسید.

طرح قانون استملاک زمین مسیر پروژه پایپ لاین گاز تاپی در جلسه کمیته قوانین کابینه تأیید شد

طرح قانون استملاک زمین مسیر پروژه پایپ لاین گاز تاپی در جلسه کمیته قوانین کابینه مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

این طرح به منظور فراهم نمودن زمینه تطبیق بهتر پروژه تاپی و تنظیم امور مربوط به استملاک زمین در مسیر این پروژه بزرگ با همکاری وزارت شهرسازی و اراضی و وزارت عدلیه در بیست و هشت ماده تهیه و تنظیم شده است.

اعضای جلسه این طرح قانون را در مواردی چون؛ تعیین قیمت ملکیت‌های مسیر پروژه تاپی، استملاک عادلانه، حق تثبیت مالکیت، رسیدگی به منازعات و مدیریت زمین‌های اطراف مسیر پروژه تاپی مورد بحث مفصل قرار دادند.

سرانجام کمیته قوانین این طرح قانون را تأیید کرد و هدایت داد که وزارت عدلیه نظرات اصلاحی ارائه شده در جلسه را در متن این طرح بگنجاند و برای طی مراحل بعدی آن اقدام کند.

دستگاه تجرید سلفر جهت تصفیه گاز طبیعی

د شمال ډبروسکاره تصدی د سروې او مارکشیدري تیم د بغلان ولایت د
دودکش، کرکر، آهن درې او خورددرې ډبرو سکاره کانونو د څېړنو پر مهال

نمایی از فعالیت‌های معدن‌کاری در معدن زغال‌سنگ سبزک ولایت هرات
د هرات ولایت د سبزک ډبروسکارو د کان کیندې فعالیتونو ته عمومي کتنه

مطالعات جیولوجیکی کمپنی توتال فرانسوی به منظور تفحص نفت و گاز حوزه کتواز

دپلوم انجنیر محمد اکرم غیاثی مشاور ارشد تخنیکي وزارت

الف- محیط جیوتکتونیکي

ب- ستراتیگرافی

ج- تکتونیک و پالیو جیوگرافیک

د - احتمال موجودیت هایدروکاربن‌ها

مطابق پروگرام ترتیب‌شده جیولوجستان کمپنی توتال مطالب فوق‌الذکر را با اخذ نمونه‌ها مطالعه نموده، با درنظرداشت نتایج نمونه‌ها و مطالعات انجام‌یافته درمورد مطالب فوق‌الذکر راپور جیولوجیکی شان‌را توأم با نقشه‌های مربوط ترتیب نمودند.

از آنجاییکه مطالعات جیولوجیکی حوزه کتواز به منظور انجام امور تفحص نفت و گاز صورت گرفته بنابراین آنچه که جیولوجستان کمپنی متذکره در مورد احتمال موجودیت هایدرو کاربن در راپور شان انعکاس داده‌اند به طور مختصر یادآوری می‌گردد:

مطالعه سیستماتیک در طبقات مختلفه دوره ایوسین حوزه کتواز جهت تعیین مقدار فیصدی مواد عضوی صورت گرفت.

مقدار کاربن عضوی اندازه‌گیری گردیده و بعداً بالای بهترین نمونه‌ها تحلیل قابلیت انعکاسی مقاطع پالش‌شده کروچین که توسط طرق فزیشمیک از احجار استحصال شده است عملی گردیده و نتایج این تجزیه‌ها از هر یک طبقات جمع‌آوری شده است. قلیل بودن محتویات کاربن عضوی در تمام نمونه‌ها (0,30) فیصد مشاهده شده و به استثنای سه نمونه (شیل گاسوستی) که این مقدار به (0,5) فیصد و در نمونه (4114) مقدار کاربن عضوی یک فیصد می‌باشد، تنها نمونه اخیرالذکر از نگاه داشتن مواد عضوی غنی شمرده شده می‌تواند.

نمونه‌های دوره کريتاس که از قسمت‌های غرب شکستگی‌های چمن بدست آمده دارای اندازه زیاد قابلیت انعکاسی (3,8) فیصد بوده که این واقعیت بیانگر تحول نیست.

طبق قراردادیکه بین د افغانستان د تیلو ملی مؤسسه وقت و کمپنی توتال فرانسوی به تاریخ 25 اپریل 1975 مطابق 5 ثور سال 1354 عقد گردیده بود، کمپنی مذکور به منظور انجام امور تفحص نفت و گاز در حوزه کتواز مکلف به مخارج مبلغ ذیل در مدت دو نیم سال دوره اول تفحص بوده است:

1- سال اول قرار داد مبلغ : (500,000) دالر امریکایی
2- سال دوم قرار داد مبلغ : (1,000,000) دالر امریکایی
3- شش ماه اول سال سوم مبلغ : (500,000) دالر امریکایی به منظور امور تفحص در حوزه کتواز دو بلاک هر یک حدود ده هزارکیلومترمربع به دسترس کمپنی توتال قرار گرفته بود، کمپنی توتال بر علاوه مصارف دوره اول تفحص، مکلف به پرداخت حق‌الاجاره مساحت زمین تحت عملیات تفحص از قرار فی کیلومترمربع (5) دالر امریکایی یعنی در مجموع یک‌صد هزار دالر امریکایی در سال بوده است. علاوه‌تاً کمپنی طبق مواد قرارداد مکلفیت داشت تا حداقل سالانه مبلغ یک‌صد هزار دالر امریکایی را به منظور تربیه کادرهای ملی افغان به مصرف برساند.

قابل یادآوری است که قرارداد مطالعات جیولوجیکی تفحص نفت و گاز حوزه کتواز در تفاهم با کمپنی توتال فرانسوی از طرف ریاست د افغانستان د تیلو ملی مؤسسه وزارت معادن وقت ترتیب و عقد گردیده است. از محتوای قرارداد بر می‌آید که یک قرارداد جامع و همه‌جانبه بوده، با امکانات محدودی که در آن زمان به دسترس قرار داشت د افغانستان د تیلو ملی مؤسسه با داشتن ورزیده‌ترین انجنیران و متخصصین توانسته بودند تا چنین یک قرارداد را با یک کمپنی بزرگ ترتیب و به امضا برساند.

طی فعالیت گروپ جیولوجی کمپنی توتال در حوزه کتواز، مطالب ذیل مورد مطالعه و ارزیابی قرار گرفته است:

در فرجام جیولوجستان کمپنی توتال با در نظر داشت نتایج مطالب فوق تحریر داشته اند که احتمال موجودیت هایدروکاربن ها را در حوزه کتواز تعریف کرده نمی توانند.

باید تذکر به عمل آورد که کمپنی توتال الی قطع فعالیت های تفحصاتی در افغانستان مجموعاً مبلغ (879,669) دالر امریکایی را به مصرف رسانیده و مبلغ (1,120,331) دالر امریکایی را که بر طبق قرارداد در امور تفحص حوزه کتواز در مرحله اول تفحص به مصرف نرسانیده بود بعد از تصفیه حسابات به جانب افغانی واگذار کرد. بعد از ارائه نتایج امور ساحوی کمپنی توتال، وزارت معادن و صنایع وقت هیئت متخصصین افغانی را توظیف نمود تا از نزدیک ساحه را باز دید و متعاقباً نتایج و نظریات جیولوجستان کمپنی توتال که در راپور ارائه گردیده یکبار دیگر مورد ارزیابی قرار داده و در روشنی از محتویات مطالعات قبلی ای که در زمینه توسط متخصصین آلمانی موجود بوده نظریات شان را ابراز دارند.

طوری که مطالعات نشان می دهد جیولوجستان آلمانی دورنمای حوزه کتواز را از نگاه موجودیت نفت و گاز بهتر ارزیابی نموده و احتمال موجودیت هایدروکاربن ها را در آن بعید ندانسته و در مجموع یک سلسله دلایل مثبت و منفی در زمینه قرار ذیل ارائه داشته اند:

دلایل مثبت:

1- موجودیت ترسبات ضخیم بحری دوره های آخر پالیوزوی و کاینوزوی که در آن احجار مادری وجود دارد.

2- تغییرات عمومی در ضخامت میوزوزوی که سبب مهاجرت ابتدایی هایدروکاربن ها به برآمدگی هاییکه قبلاً وجود داشت شده بتواند.

3- موجودیت احجار منفذدار و دارای تخلخل و احجار بیتوم دار در طبقات میوزوزوی و پالیوجین.

4- تشکیل انتیک لاین های نسبتاً آرام در برآمدگی گومل.

فیصدی مواد عضوی احجار آهکی قرغنه بسیار قلیل (0,22) فیصد بوده و اندازه گیری قابلیت انعکاسی آن ها را ناممکن می سازد.

فیصدی مواد در وارسک نیز قلیل (0,20) فیصد بوده و اجرای اندازه گیری بالای دو نمونه به عمل آمده، نسبت امکانات وقوع ملوث شدن نمونه ها طرف اطمینان نیست.

همچنان یک تعداد نمونه هایی که از طبقات چونه اورگون، سلطانی، گومل سر حوزه بدست آمده، نشان می دهد که مقدار فیصدی کاربن عضوی در نمونه های اخذ شده بسیار کم می باشد.

نظر به اینکه مقدار فیصدی مواد عضوی در احجار حوزه کتواز بسیار قلیل است، نتیجه گیری می گردد که احجار مادری در این حوزه وجود ندارد.

باید متذکر شد که موجودیت و وقوع واضح علیه سستازیتی (تورق) چونه های اورگون را رهنمایی می کند که تا تحول بزرگ را در سلسله های تحتانی حوزه حدس بزنیم.

کمپنی توتال بعد از یک سلسله کارهای تفحص نفت و گاز در حوزه کتواز قبل از تکمیل میعاد مرحله اول تفحص بعد از ارزیابی فعالیت های انجام شده، عدم دلچسپی شان را به دوام کار که مدت دونیم سال را احتوا می نمود ابراز و ساحه را به جانب افغانی واگذار کردند.

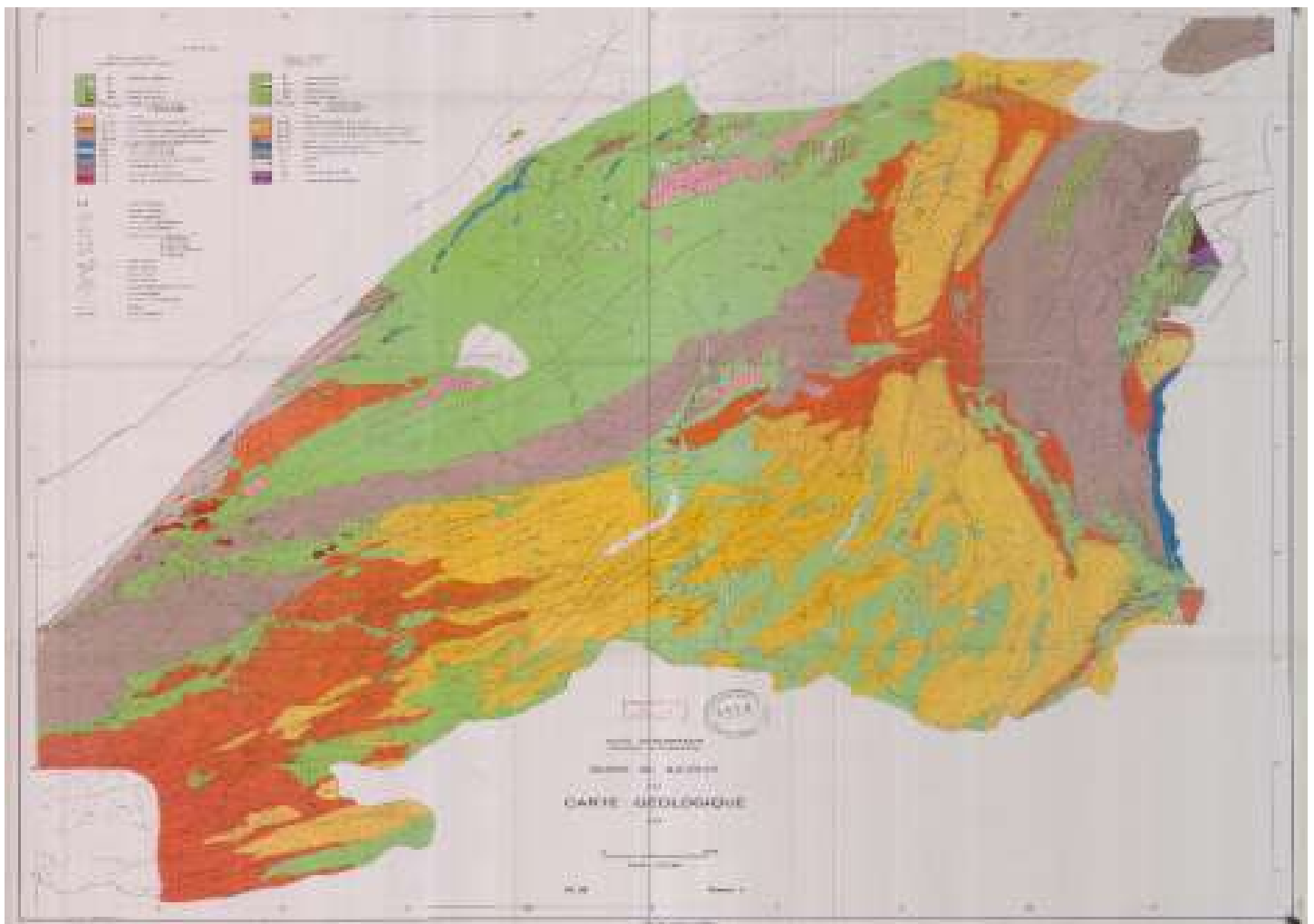
به صورت خلاصه کمپنی توتال با در نظر داشت مطالعات و ارقام جمع آوری شده در حوزه کتواز چنین نتیجه گیری نموده اند:

1- احجار مادری احتمالی بسیار غریب بوده و نظر به کمی مواد عضوی قادر به خلقت و تولید هایدروکاربن ها به مقدار قابل ملاحظه نگردیده است.

2- احجار ذخیره وی حوزه به پختگی نرسیده و احجار ریگی توسط عملیه سمند شدن تضیق یافته و یا تحت شرایط مغلق تکنیکی قرار گرفته که درزها و شکستگی های احجار چونه را پر کرده است.

3- کدام ساختمان بسته در سطح با وجود موجودیت طبقات برهنه قابل دید به مشاهده نرسیده است.

4- مطالعات سلسله های تحتانی احجار چونه ساحه قرغنه امکانات ساختمان های قابل تجمع هایدروکاربن ها را ناممکن می سازد.

دلایل منفی:

1- امکان تشکیل نشدن ترسبات میوزوئو در برآمدگی زرغون شهر و یا امکان کم بودن ضخامت طبقات در مناطق مذکور.

2- عدم موجودیت معلومات کافی راجع به حرکات تکتونیکی در اخیر دوره تباشیر و اوایل پالیوجین در قسمت‌های مرکزی حوزه کتواز.

3- ضخامت زیاد طبقات پالیوجین که امکان دارد قابلیت نفوذ طبقات را از بین برده باشد.

4- امکان اینکه احجار ذخیره‌وی پالیوجین تحتانی به سطح برآمده و تخریب شده باشد.

با وصف آنکه جیولوجستان کمپنی توتال، حوزه کتواز را دلچسپ ارزیابی نکرده؛ با آن‌هم متخصصین افغانی با مطالعه اسناد ارائه شده کمپنی مذکور در بازدیدشان از ساحه متذکره، نظریات‌شان را چنین ارائه داشته اند:

1- به رویت مطالعات فعلی، مطالعات سرحد طبقات سلطانی و سر حوزه، بازهم قابل تعقیب و تدقیق خواهد بود.

2- مطالعات در مورد طبقات میوزوئو می‌تواند تعقیب گردد، مخصوصاً قسمت شمال و شمال شرق حوزه کتواز توصیه می‌شود

3- تحلیل لیتو فاسس خالی از دلچسپی نخواهد بود تا

ارقام حاصله مقایسه گردیده و نمونه‌ها با نتایج آن از نگاه تعداد حجم اجرا شده بار دیگر با اصل اوراق تجزیه لابراتواری توتال ارزیابی گردد.

4- اصل نقشه‌ها و ارقام ایرومگنتیک مجدداً مورد تدقیق و بررسی قرار گیرد.

حوزه احتمالی نفت و گازدار کتواز در مساحت (40000) کیلومترمربع در قسمت جنوب شرقی افغانستان موقعیت دارد، به اساس مطالعات سروی مقناطیسی هوایی، عمق اعظمی رسوبات دلچسپ تا شش کیلومتر در حصه جنوب‌غربی و برخی قسمت‌های شمال شرقی این حوزه می‌رسد. از آنجاییکه در قسمت وسطی و تحتانی حوزه هندوز پاکستان، معادن نفت کشف و تثبیت گردیده است. احتمال موجودیت نفت و گاز در کامپلکس طبقات تباشیر (کریتاس) متصور و قابل پیشبینی می‌باشد.

بناً متخصصین وقت وزارت معادن با نظر داشت مطالعه راپورهای کمپنی توتال چنین ابراز نظر نموده اند: ادامه مطالعه امور تفحصاتی نفت و گاز با مقایسه مناطق هم‌جوار در حوزه کتواز خالی از دلچسپی نبوده؛ ایجاب می‌نماید تا مطالعات تفحصاتی و اکتشافی به منظور مطالعه ساختمان جیولوجیکی منطقه، تثبیت ساختمان‌های احتمالی مدفون و در نهایت احتمال موجودیت هایدروکاربن‌ها ادامه یابد.

آجندای حقوقی سکتور معادن کامل شد

نقشه راه سکتور
صنایع استخراجی

قانون معادن

مقررہ معدن کاری

بسته حقوقی کامل
برای حمایت سرمایه گذاران

     MoMP Afghanistan

زنان نقش محوری در رشد و انکشاف سکتور معادن بازی می‌کنند

مروری به فعالیت‌های انجیر سپوژمی میاخیل به قلم رقیه فخرنورستانی

حضور زنان در سکتور معادن، جایگاه شان را در عرصه تکنیکی پررنگ ساخته و شفافیت را بیشتر می‌سازد. به همین دلیل مشارکت اقتصادی زنان در این سکتور، به شدت قابل ملاحظه بوده و این مهم نشانه‌ی توسعه کشور می‌باشد. در این رابطه به معرفی بانو سپوژمی میاخیل انجیر جیولوجست بخش منرال‌ها با کار و تجربه (22) ساله در ریاست سروی جیولوجی می‌پردازیم.

بانو سپوژمی در دوره مکتب علاقمندی زیاد به سنگ‌های رنگارنگ و مرغوب معدنی به ویژه جواهرت داشته که بعد از سپری نمودن امتحان کانکور در پوهنتون کابل شروع به تحصیلات عالی می‌نماید. موصوف بعد از فراغت از رشته جیولوجی دانشکده زمین شناسی در سال ۱۳۷۵ شامل کار در وزارت معادن و صنایع وقت گردید؛ در طول این مدت در بخش‌های جیولوجی، منرالوجی، زغال سنگ، نقشه‌برداری، جیوفزیک و پتروفزیک کارکردهای بارز داشته است. تجارب کاری بانو میاخیل را از بیان شفاهی خودشان می‌توان برداشت کرد: «مه از دوران مکتب به سنگ‌ها علاقمند بودم، به همین دلیل در سروی و بازدید از ساحات جیولوجیکی با سایر همکارایم سهم گرفتم؛ قسمیکه از مطالعه دوره جیولوجیکی، شناخت سنگ‌های ترسباتی از ساحات کوه‌های قصبه، کوه تلویزیون، تپه وزیر اکبرخان، تپه کلوله پشته کابل و بخاطر یادگیری طریقه زرشویی طلای دریای پغمان عملاً تجربه خدمت دارم».

انجنیر سپوژمی برعلاوه انتقال تجربه کاری به همکاران و اجرای وظایف یومیه، تعدادی از دانشجویان پوهنتون پولی تخنیک کابل را که جهت آموزش دوره پرکتیک به وزارت معادن و پترولیم معرفی شده بودند، با هماهنگی پروژه (GTK-KPU) کمپنی افغانایت مینی بر توافقنامه همکاری با سروی جیولوجی افغانستان، آموزش داده و اکنون نیز این برنامه‌های آموزشی به صورت دورانی به مدت سه سال دوام دارد.

همچنان وی از طریق برنامه‌های کاری و آموزشی وزارت به کشورهای ترکیه، فنلند، هندوستان و ایران سفرهای تخنیکی داشته که در معادن آهن ایران در بخش شناخت سنگ‌ها، نمونه‌گیری، تعیین خواص مقناطیس‌پذیری مربوط لابراتوار پتروفزیک می‌گردد کارهای عملی و نظری داشته و از ساحات سایر معادن آن کشورها نیز بازدید به عمل آورده است.

گزارش نویسی، ترتیب و تنظیم نقشه‌های جیولوجیکی در بخش منرالوجی، تعیین وزن مخصوص منرال‌ها و جدا نمودن منرال‌های مفیده توسط میکروسکوپ، نقشه‌برداری، راپور نویسی درج معلومات در نقشه‌های جیولوجیکی، لیتولوجیکی و نقشه‌های توپوگرافی از اجراءات کاری او در وزارت می‌باشد.

در حال حاضر انجنیر سپوژمی میاخیل منحیث سر پتروفیزسیت تیم جیوفیزیک، مشخصات بالی تعیین خواص مقناطیسی، مقناطیس باقی‌مانده، چارچ‌پذیری هدایت برقی و کثافت منرال‌ها را انجام می‌دهد.

معلوماتي مطالب

سرچينه: دايرة المعارف، ۷۴۴مه پانه

اورتو کلاز: (Orthoclas)

د اورتو کلاز کلمه يوناني ريښه لري چې (Orthos) د دقايمې زاويې معنا لري او د اورتو کلاز د انشقاق زاويه هم قايمه يعنې ۹۰° درجي ده، اورتو کلاز د تکتوسلیکات په گروپ پورې اړه لري چې په هغو کې بيا پتاسيمي فلدسپاری دی او د احجارو خورا غوره جوړوونکي منرال دی. اورتو کلاز د سانتي گراډ له ۹۰۰° څخه په ټيټه درجه کې جوړېږي، څو کله چې تودوخه د سانتي گراډ له ۹۰۰° (درجو څخه پورته شي، يو نوی منرال (Sanidine) توليدوي چې لومړني منرال ته ورته دی.

۱- بلوري جوړښت: رنوکلین په ريسماتيک ۴) ملي ۲- رنگ: سپين، څر، شيرچايي، طلايي، بنفش، او سور

۳- د ليک نښه: بې رنگه (سپين)

۴- د کلکوالي درجه: ۵.۵ - ۶.۵

۵- مخصوص وزن: ۲۶) گرام في سانتي متر مکعب

۶- ځلا: نښينه يې

۷- انشقاق يې په دوو لورو بشپړ دی

اورتو کلاز د سور بخون زېر رنگ له امله د نورو الکالي فلدسپار و ونو څخه په آساني پېژندل کيږي خو کله نا کله يې د میکروکلين سره د سترگو په وسيله پېژندل گران وي، په دغسې حالاتو کې بيا له میکروسکوب څخه استفاده کيږي.

امترین: (Ametrine)

د امیتست ارغوانی رنگ (اوسیتین) ژېړ رنگ گډ ترکیب ته امترین وایې چې دواړه یې کوارتز دي. امترین د زرگرانو له پاره ځکه ډیر په زړه پوري دي، چې په ښه ډول توپل کیږي او چې کله حکاکي او برس پري ووهل شي، نو ښکلي او په زړه پوري رنگ او ښکلا تر لاسه کوي. دا یو قیمتي گانې دی چې ښه مقاومت لري؛ په بېلابېلو سینګاري شیانو کې کارول کیږي او په جواهراتو کې ځانګړی ځای لري. ځینې وختونه د کوارتز په یوه بلور یا کرسټال کې امیتست او سیتین یو ځای هم لیدل کیږي، چې په مجموع کې ورته امترین وایې، څومره چې امترین ښه برس شي، نو دغه دواړه رنګونه سره یو ځای او په مخلوط ډول څرګندیږي.

۱- رنگ یې گډ ارغوانی او زېړ رنګه

۲- مخصوص وزن یې ۲.۶۵

اورپیمنت: (Orpiment)

په لاتیني اصطلاح کې اورم (طلا یا سره زر) اوپگمنت (رنگ) ته وایې، اورپیمنت یعنې هغه منرال چې زېړ طلا یې رنگ لري، په لږ کچه طلا هم لري. صنف بندي سلفیدونو او په هغو کې بیا د (سولفوسالت)، په ګروپ پورې اړه لري. د تېلور سیستم: مونوکلینال

رنگ: زېړ نارنجي

د لیک ښه: زېړ

د کلکوالي درجه: د موس د جدول له مخې ۲-۱.۵)

ځلاء: الماسي یا فلزي

اور پیمنت یو کمیاب منرال دی چې عموماً د ریلکار سره یو ځای لیدل کیږي.

مازوت سنگین ترین بخش تولید تصفیه خانه‌های نفت، موارد مصرف و خطرات محیط زیستی آن

نمایی از تصفیه خانه نفت تولیدکننده پترول، دیزل و بقایای سنگین نفت (مازوت)

دیپلوم انجنیر سید اکرم سینایی، مشاور تخصصی تصفیه نفت و گاز وزارت

مازوت (نفت محروق کوره) متشکل از سنگین‌ترین بخش‌های نفت خام بوده، معمولاً فرآورده پائین ستون تقطیر برج تصفیه و یا برج خلایی است. نفت کوره یا روغن چراغ، ماده پتروشیمی قابل اشتغال است که نام تجاری آن مازوت بوده و یک اصطلاح زبان روسی می‌باشد.

مازوت برشی از نفت خام تقطیر شده بوده که عمدتاً نفت کوره به مایعی گفته می‌شود که برای سوختن در کوره، بویلر یا موتورهای تولید انرژی برق مصرف می‌شود. با این تعریف و مشخصات، دیزل نیز نوع از نفت کوره محسوب می‌شود. مازوت (نفت محروق کوره) از هایدروکاربن‌های با زنجیر طویل به ویژه الکان‌ها، تیکلو الکان‌ها و اروماتیک‌ها تشکیل یافته است.

مازوت در دسته سوخت‌های صنعتی سنگین قرار می‌گیرد به طوری که از گاز و نفت سنگین‌تر است، طول زنجیر مازوت تولیدی بسته به نوع مواد کاربرد آن بوده و متفاوت است، به عنوان مثال: نفت کوره دیزل از هایدروکاربن‌های با طول زنجیر $(C_{10} - C_{20})$ - C اتم کاربن تشکیل شده است؛ اما مازوت متوسط مخلوطی از هایدروکاربن‌های با وزن مالیکولی بالا بین $(C_{20} - C_{50})$ می‌باشد که چنین خواص را دارا می‌باشد.

خواص: محدوده جوش بین (350-650) سانتی گرید

رنگ قهوه‌ای تیره مایل به سیاه

نقطه اشتغال > 60 درجه سانتی گرید

نقطه خود اشتعایی حدود (220-300)

کاربرد مازوت و موارد مصرفی آن

مازوت به عنوان سوخت محروق ماشین آلات سنگین، نیروگاه های تولید برق حرارتی، گرم کاری نفت خام در داش های تصفیه نفت، گرم نمودن آب دستگاه های مرکز گرمی و به مقاصد اهداف صنعتی در سایر کوره ها موارد مصرفی دارد. مازوت هم چنان در مصرف نفت کوره به عنوان خوراک واحدهای پالایشی بیتوم و قیر می باشد. مازوت نظر به ساختمان و ترکیبات هایدروکاربن ها در نفت خام به چند دسته تقسیم می شود.

۱- مازوت نفت کوره (۲۳۰-۱۸۰)

شاخص ها: این فراورده برش سنگین تر از نفت و گاز می باشد. تر کیبات تشکیل دهنده هایدروکاربن های سنگین موجود در باقی مانده تقطیر نفت خام هستند.

خصوصیات :

تحرک چسپناکی Viscosity kinematic @ 50 c (max)	180	230
نقطه ریزش c (max) pour point	5	15
نقطه اشتغال c (max) Flash point	63	63
مجموعه سلفرب ه فیصدی حجمی Sulphur Total (max) % mas	3	3

۲- مازوت نفت کوره (۳۸۰ - ۲۸۰):

این نوع فرآورده ها برش های سنگین نفتی از باقی مانده برج های تقطیر نفت خام می باشد که با نوع مازوت 1 تفاوت ها و تغییرات را دارا می باشد و به عنوان سوخت عرضه می شوند.

۳- مازوت نوع کوره سنگین:

این نوع مازوت سنگین تر از مازوت نوع 2 می باشد.

مازوت و خطرات محیط زیستی آن:

ترکیبات حاصل از احتراق سوخت های فوسیلی عبارت اند از اکسیدهای کاربن، خاکستر اکسیدهای مرکبات سلفری، اکسیدهای نایتروجنی و گازهای ناشی از سوخت این مواد محروق که تمام این تر کیبات سمی و دارای آلاینده ها بوده و خطرات محیط زیستی را در قبال داشته و می تواند سبب ایجاد بیماری ها گردد. با وجود ممنوعیت استفاده از سوخت آلاینده مازوت در بعضی کشورها از آن استفاده کرده و از آن کار می گیرند. به طور مثال در جنوب تهران مرکز کشور ایران، استفاده از سوخت آلاینده مازوت جهت تولید نیروگاه حرارتی مواد مصرفی زیاد دارد.

در کشور ما تا جاییکه مشاهده می شود، تصفیه خانه های نفت موجود کشور از اینکه به عنوان مواد خام از کاندنسات توریدی خارج از کشور استفاده می کنند؛ بناً تولید مازوت نظر به مقایسه نفت خام تولید شده در تصفیه خانه ها به مراتب کم تر تولید و استفاده ناچیز آن به مقاصد صنعتی آلاینده های بلندی را در قبال نداشته و قابل تشویش و نگرانی آلودگی زیاد محیط زیستی به مقایسه زغال سنگ و حریق تایرهای کهنه نمی باشد.

پر ژونديو موجوداتو د خاورې ککړتيا اغيزې

محمد سليم، شعورزاده د چاپيريال ساتنې انجنير

سربيره پردی کيدای شي نورو وحشي او ډارونکی ژوي د ته مجبور کړي؛ ترڅو د غذا د لاسته راوړلو لپاره نورو سيمو ته مهاجر شي.

2- پر انسانانو باندې د خاورې ککړتيا ناوړه اغيزې:

د خاورې ککړتيا هغه وخت رامنځته کيږي چې خاوره جوړونکي عناصرو زهري شي، چې پدې توگه سره د انسانانو يا نورو ژونديو موجوداتو لپاره مضره تمامه شي. د خاورې ککړتيا په نورو ژونديو موجوداتو سر بيره په انسانانو باندې هم د پام وړ اغيز کوي چې په پايله کې، بېلابېلې ناروغۍ رامنځته کوي چې د ځينو څخه يې په لاندې توگه يادونه کوو.

الف- سرطان: زياتره کيمياوي سرې او حشره وژونکي د بنزين، کروميم او نورو کيمياوي عناصرو څخه جوړيږي. کوم چې سرطانې خاصيت لري. کله چې کيمياوي سرې حشره وژونکي او واښه وژونکي سرې په ځمکو يا فصلونو کې استعمالیږي. کيمياوي عناصرو يې ځمکې ته ليردول کيږي، چې د خاورې د ککړتيا سبب کيږي. چې په خپل وار سره دا زهري کيمياوي مواد د خاورې څخه د نباتاتو په واسطه جذبیږي. د نباتاتو څخه د استفادې په نتيجه کې د انسانانو د وينې د سرو کرويټو، سپينو کرويټو او انتې باډۍ د توليد کچه راټيټه او د بدن معافيت سيستم زيانمنوي چې په پايله کې د سرطان د ناروغۍ سبب کيږي.

ب- د ځيگړو پښتورگو ناروغۍ: کله چې سيماب او سايکلو ډاين په شان عناصر خاورې ته وارد شي، وروسته دا عناصر د هغو نباتاتو له لارې چې په نوموړو خاورو کې شنه کيږي د انسان بدن ته ليردول کيږي. دا عناصر د پښتورگو او ينې لپاره بې علاجه ناروغۍ رامنځته کوي. هغه خلک چې د خڅلو، پتنځايونو او صنعتي فابريکو ته څيرمه ژوند کوي په نوموړو ناروغيو د اخته کيدو لوړ چانس لري.

ج- ملاريا: د خاورې ککړتيا د اوبو په ککړتيا پورې تړلي ده. د دواړو د يو ځای کيدو په نتيجه کې يو وژونکی ترکيب رامنځته کيږي. اما که چيرې اوبه د گکړې خاورې يا فاسدو موادو په وسيله ککړيږي، لجن رامنځته کوي، چې په لجن کې موجودې باکټرياوې، ملاريا مينځ ته راوړي. ځکه مياشي په ولاړو اوبو کې بچي زېږوي، چې پروتوزوايې مکروبونه له يوځای څخه بل ځای ته انتقالوي او انسان تر تاثير لاندې راولي، چې په نتيجه کې ملاريا رامنځته کيږي.

د خاورې ککړتيا هغه وخت رامنځته کيږي چې خاوره جوړونکي عناصر زهري شي، چې دا په خپله د انسانانو يا نورو ژونديو موجوداتو لپاره خطرناک تماميدای شي. د خاورې ککړتيا په انسانانو، نباتاتو، حيواناتو او ايکوسيستمونو باندې يو زيات شمير ناوړه اغيزې اچوي. دغه ناوړه اغيزې په مستقيمه توگه ککړې خاورې سره د تماس په نتيجه کې ژونديو موجوداتو ته زيان اړوي. او يا هم په غير مستقيمه توگه د هغو اوبو، نباتاتو او غذايي موادو څخه د استفادې په نتيجه کې د ککړې خاورې په واسطه ککړې شوي دي، د زيان اړولو سبب کيږي.

1- پر نباتاتو د خاورې ککړتيا اغيزې:

د خاورې ککړتيا په نتيجه کې ايکالوژيک تعادل متاثره کيږي، چې په دې سره زياتره نباتاتو د خاورې په اساسي عناصرو کې د کمې مودې لپاره هم د تغير راتلو توان نلري. ځکه هغه نشي زغملی چې په خاوره کې ستونزه رامنځته کيږي يا دا ستونزې لوبيري خاوره تخريبيږي، چې په نتيجه کې هغه فنجيان او بکټرياوې چې په خاوره کې ژوند کوي د له منځه تلو سره مخامخ کيږي.

چې له همدې وجې د خاورې حاصلخيزي ورو ورو کميږي، خاوره د گرهنې او نورو نباتاتو د ژوند لپاره نامناسبه کيږي. د خاورې ککړتيا د وخت په تيريدو سره ددې سبب کيږي، چې د روغتيا لپاره هم مضره تمامه شي. د صحرا بر خلاف کوم چې د بومي نباتاتو لپاره نامناسبه وي، خاوره هم نشي کولای د ژوند مختلف اړخونه حمايت کړي.

الف- د خاورې د حاصل کموالی: زهري کيمياوي مواد چې په خاوره کې موجود دي، د خاورې د حاصل او عايد د کموالي سبب کيږي. له ککړه خاورې څخه داسې ميوې او حاصلات لاسته راځي چې غذايي کيفيت يې کم وي. او ځيني داسې بې هوشه کوونکي مواد لري چې د مصرف کوونکي لپاره مضر تماميږي.

ب- د خاورې زهري کيدل: د خڅلو له پتنځايونو څخه د زهري او چټلو گازونو خپرېدل ژوند چاپيريال ککړوي. او د ځينو خلکو په روغتيا باندې مستقيمي اغيزې کوي. دا ناخوښه او بد بويه مواد د دې سبب کيږي، چې د نورو خلکو د ازار او اذيت سبب هم وگرځي.

ج- د خاورې په ساختمان کې بدلون: د خاورې د ارگانيزمونو له منځه تلل (د خټو چينجي)، په خاوره کې د سربو زياتوالی د خاورې په ساختمان کې بدلون راولي.

هغه دي چې په جوړښت کې يې له بيوپوليمرونو څخه کار اخيستل کيږي.

زمونږ په هېواد کې دغه نباتي پلاستيکونه نه توليديږي. ولي په نورو هېوادونو کې لکه امريکا، انگلستان، المان، ايتاليا او ايران کې جوړيږي چې د شنه انقلاب سبب شوي دي. نباتي يو وار مصرفه لوبښي د پولي استايرين پر خلاف چې له ۶۵) درجي سانتي گراډ څخه زياته تودوخه کې ور څخه استفاده نه کيږي. له ۹۰ تر ۱۰۰) درجو د سانتي گراډ پورې تودوخه هم زغملای شي نباتي يو وار مصرفي لوبښي د جوارو له نشايستي څخه جوړيږي. چې له استفادې وروسته په طبيعت کې په خپل سر تجزيه کيږي، علمي څيړني ښودلي ده چې يو وار مصرفي پلاستيکي لوبښي تر ۳۰۰) کلونو پورې په طبيعت کې روغ پاتې کيدای شي. د دې ډول لوبښو څخه استفاده کول د سرطاني ناروغيو سبب کيږي. او همدارنگه د جينونو له لارې خطرناک مواد له يونسول څخه بل نسل ته ليرېدوي.

په ټوليزه توگه هغه پلاستيکونه چې د يو وار مصرفي لوبښو په جوړښت کې ترې کار اخيستل کيږي. له نفتي زېرمو لکه پولي استايرين، پولي ايتلين او پولي پروپايرين څخه لاسته راځي. د دې پولييمرونو څخه په ځانگړي ډول پولي استايرين فقط د ۶۵ درجي د سانتي گراډ څخه د کمې تودوخې پر وخت په غذايي موادو څښونکو مايعاتو د سانتي لپاره کار اخيستل کيږي. ځکه چې په لوړه تودوخه کې پولي استايرين په مونواستايرين تجزيه کيږي او د دې خطرناکې مادې يو ځای کيدل له غذايي موادو د مصرف وروسته د وخت په تيريدو سره د اعصابو مرکزي سيستم او دويني په سرو هميوکلوبينو باندې منفي اغيز اچوي. هر کال زرگونه ډوله بحري حيوانات لکه ماهيان، شمشتي او بحري الوتونکي له منځه وړي. دا پلاستيکونه د دې بحري موجوداتو د له منځه وړلو وروسته بيا هم روغ پاتې کيږي او د دوهم ژوندي موجود د له مينځه تللو سبب گرځي.

نباتي پلاستيکي کڅوړو څخه د استفادې په صورت کې کولای شو ارام ژوند او ښايسته چاپيريال ولرو. له يوې خوا به مو د مضر پلاستيکي موادو کموالی را منځته کړی وي. چې هره ورځ د لسگونو نفرو ژوند له گواښ سره مخامخ کوي. او له بلې خوا به مو ناروغيو او ځخلو سره داسې مبارزه کړي وي چې، د ډېرو ښارونو د اوسيدونکو زړونه به مو لاس ته راوړي وي. د دې نباتي يو وار مصرفي لوبښو گټه داده چې، په طبيعت کې پخپل سر تجزيه کيږي. او د دوهم ځل لپاره د طبيعت دوران ته داخلېږي. او له بلې خوا د دې کڅوړو په جوړښت کې له نباتاتو څخه کار اخيستل کيږي.

د خاورو ککړتيا اغيزې په هغو سيمو کې چې زيات اورښت ولري او فاضلاب له خاورو سره يو ځای کوي، زياتی دي. د- کولرا او پيچش: کله چې ککړه خاوره د ځمکې لاندې اوبو سره يو ځای کيږي او د ځمکو لاندې اوبو ذخيروي (ځاگاني) ککړ وي، چې د دې شاه گانو د اوبو څخه د استفادې وروسته د کولرا او پيچش ناروغی رامنځته کيږي. چې پدې توگه سره يوازې پيچش ناروغی په ټوله نړۍ کې ۱۴۰) ميليونه تنه وژلي، چې په يواځې توگه په امريکا متحده ايالاتو کې هر کال د ۲۵) زره څخه تر ۳۰) زره پورې کسان له منځه وړي. ه- د پوستکي او معدې ناروغی: ککړه خاوره کيدای شي د سر درد، کانگی، پړسوپ او د سترگو د خارش سبب وگرځي. که چيرې ککړه خاوره په مستقيمه توگه د پوستکي سره په تماس کې شي د پوستکي د مکروبي کيدو سبب کيږي. چې په پايله کې، پوستکي له زيان سره مخ کيږي. همدارنگه ککړه خاوره په منحل ډول د شنو نباتاتو د پانو او يا ريښو څخه د تغذيي په نتيجه کې، د انسان بدن ته داخلېږي، چې د معدې ناروغی رامنځته کوي. بايد شنه سبزيجات او ريښې مخکې له پخولو په ښه ډول پريمنځل شي؛ ترڅو د ناروغيوسبب ونه گرځي.

په انساني صحت باندې د پلاستيک او خاورې ناوړه اغيزې:

لکه څرنگه چې پوهيږو د ډېر وخت راهيسې د يو وار مصرفي پلاستيکي لوبښی، زمونږ د د سترخوانونو ميلمانه شوي وي. نن ورځ چې د پلاستيکونو بازار تود دی، د بازارونو او کوڅو څخه د تيريدو پرمهال بېلابېل پلاستيکونه، ځخلی او نور مواد په ښار کې تر سترگو کيږي. چې د پلاستيکونه د لسگونو نورو ډولو ککړتياوو سبب گرځي چې له دې لوبښو څخه استفاده کول بېلابېلې ناروغی رامنځته کوي. پلاستيک د نفتي زېرمو نه تجزيه کيدونکي مواد دي، چې په خاوره کې روغ پاتې کيږي او د ډير وخت لپاره نه تجزيه کيږي.

دانه تجزيه کيدونکي کيمياوي مواد په تدريجي توگه له خاورې څخه غذايي ځنځير ته واردېږي او د انسان روغتيا له گواښ سره مخ کوي. د دې ستونزې د حل لپاره بايد له بيوپوليمرونو څخه د پلاستيکي کڅوړو په جوړولو کې استفاده وکړو. يو پلاستيک هغه وخت تجزيه کيدای شي چې په طبيعي توگه د ژونديو ذره بيني موجوداتو او مايکروارگانيزمونو لکه: بکتریا او الجيانو په وسيله تجزيه او تخریب شي. او په بې خطره موادو لکه کاربن دای اکسايډ، ژوندي کتلې او اوبو باندې بدلېږي. د يو محصول د تجزيې لپاره زيات شمير سټنډرډونه وجود لري. چې د يوه محصول د ۶۰) څخه تر ۹۰) سلنې پورې د تجزيې په اساس مشخص کيږي. نباتي يو وار مصرفي لوبښي

منابع مواد خام تولید سمنت در ولایت بلخ

دیپلوم انجنیر پوپل فیضی، آمر تیم سروی منرال های فلزی

زون شمال افغانستان شروع از ولایت سمنگان الی سلسله کوه های البرز، ولسوالی های مارمل، چارکنت و چمتال؛ منابع فراوان سمنت را دارا است. ساختمان های جیولوجیکی زون شمال طوری تشکیل گردیده که از لحاظ استخراج آسان بوده و به شکل روباز می توان از معادن آن بهره برداری کرد. در حالی که ساختمان های پیچیده و یا مدفون در زمین، ایجاب کارهای تفحصاتی بیشتر و پرهزینه صوف کنی و برمه کاری را می نماید. برای تأسیسات تولید سمنت ساحه هموار، جریان آب، موجودیت گچ و زغال حتمی است که در قسمت غرب شهر مزارشریف؛ ساحه رباط چمتال این چنین امکانات مهیا می باشد.

ترکیبات سمنت

در مجموع سه نوع مواد مختلف النوع شامل سنگ چونه، گچ و گل رس برای تهیه سمنت نیاز بوده که ترکیبات فوق، نظر به ضرورت در فابریکه ها به فیصدی های مختلف به پودر تبدیل شده و با وزن استندرد در خریطه ها آماده فروش می گردد.

قابل ذکر است که بعد از نتایج لابراتواری (انالیز) هر قدر فیصدی کلسیم اکساید در ترکیب سنگ چونه بیشتر باشد کیفیت مواد بالاتر می گردد.

در پایین ساحات مشخص شده ولایت بلخ که مواد اولیه سمنت بیشتر را در خود جا داده است قابل ذکر است:

ولسوالی مارمل

در ساحه احجار دوره کرتاسیس تحتانی و فوقانی و هم چنان رسوبات چهارمی که دربر گیرنده سنگ جغل، ریگ و گل رس است. این ولسوالی حدود (30) کیلومترمربع سنگ های کاربناتی داشته که عمدتاً سنگ های چونه می باشد. ذخایر گچ در لایه های نازک دیده شده و نسبتاً در قسمت حاشیه های سنگ گچ به شکل کتلوی مشاهده شده است و هم چنان مقدار بیشتر خاک یا کلی در ساحه مذکور به ضخامت های مختلف قرار دارد.

ولسوالی چارکنت

ساحات ولسوالی چارکنت دارای سنگ چونه دوره های مختلف تباشیر تحتانی و فوقانی بوده که اکنون مردم محل غرض اعمار منازل برای تهداب و غیره ساختمان ها استفاده می نمایند. سنگ های چونه به مساحت های وسیع قرار داشته و در اطراف این ساحه چشمه های آب به ظرفیت های مختلف جریانات دایمی دارند. خاک و کلی نیز در ساحه دیده می شود.

ولسوالی چمتال

ساحه ولسوالی چمتال ولایت بلخ به خصوص محل رباط محیط بهتر برای تهیه مواد اولیه سمنت بوده که تمام ترکیبات مواد خام سمنت را دارا می باشد؛ ذخایر وسیع سنگ چونه، گل رس یا کلی و رگ های گچ و کتله های گچ قرار دارد. راه های مواصلاتی از ساحه رباط الی مرکز شهر نیز به شکل اسفالت بوده و هم چنان مسیر جریان دریا و چشمه شفا از این محل عبور کرده که نیازمندی های آبر را برای ایجاد فابریکه تولید سمنت مرفوع می سازد.

فعالیت‌های وزارت معادن و پترولیوم در راستای تثبیت و تعیین ساحات منرالی جدید در جریان نیمه اول سال ۱۳۹۸

سروی جیولوجی افغانستان یکی از معینیت‌های کلیدی وزارت معادن و پترولیوم بوده، که فعالیت‌های خود را با در نظر داشت قانون معادن، نقشه‌راه سکتور صنایع استخراجی و استراتژی اصلاحات به مطالعات جیولوجیکی، تفحصاتی، جیوفزیک، محیط زیستی، تثبیت ساحات معدنی، نقشه‌برداری، نگهداری نقشه‌های سروی کادستری و نشر و ارائه معلومات جیولوجیکی متمرکز نموده است.

سروی جیولوجی افغانستان در روشنایی قانون و با توجه به اهداف مندرج نقشه‌راه سکتور صنایع استخراجی، مطالعات خود را روی مواد ساختمانی، مواد معدنی صنعتی، سنگ‌های قیمتی و معادن فلزی اولویت بندی نمود. روی این ملحوظ پلان کاری سال ۱۳۹۸ خود را بر اساس آن ترتیب نموده است.

پلان سروی ریاست‌های سروی جیولوجی سال ۱۳۹۸

نقشه ولایات تحت مطالعه سروی جیولوجی

شماره	ولایت	مواد معدنی
۱	بامیان	آهن
۲	بغلان	ذغال
۳	دایکندی	مرمر
۴	ننگرهار	مرمر
۵	کاپیسا	مرمر ها و مواد ساختمانی
۶	بلخ	مرمر ها و مواد ساختمانی
۷	بامیان	مرمر، نفرایت و مواد ساختمانی
۸	تخار	مرمر و گرانیت
۹	میدان وردک	مرمر
۱۰	کنر	نفرایت و کرومایت
۱۱	غزنی	تراورتن، مرمر و آهن
۱۲	بامیان	تالک و مرمر
۱۳	هرات	گچ و آهن
۱۴	بغلان	مرمر

خلاصه فعالیت‌های تفحصاتی:

بر اساس نیازمندی بازارهای داخلی و خارجی به مواد خام معدنی و اولویت‌بندی کارهای تحقیقاتی جیولوجیکی، تیم‌های ساحوی سروی جیولوجی افغانستان طی سال روان موظف گردید تا تحقیقات خود را روی مواد اولیه سمند، زغال، مرمر، نفرایت، گچ، آهن و مواد ساختمانی انجام دهد.

از نتایج عمده فعالیت‌های تفحصاتی آن‌ها، می‌توان به نقشه‌برداری جیولوجیکی و توپوگرافیکی، کنترل بندی ساحات معدنی، اندازه‌گیری ضخامت ظاهری لایه‌های مواد معدنی، نمونه‌گیری‌ها، تثبیت احتمالی ذخیره معادن و تثبیت انومالی با استفاده از مطالعات جیوفزیک اشاره کرد.

با در نظر داشت ملحوظات بالا سروی جیولوجی در سال ۱۳۹۸، در جریان انجام مطالعات در ساحات ذیل می‌باشد

شماره	ولایت	مواد معدنی	نوع مطالعات
۱	بامیان	آهن	سروی جیوفیزیکی
۲	بغلان	زغال	سروی و نقشه برداری
۳	دایکندی	مرمر	سروی و نقشه برداری
۴	ننگرهار	مرمر و نفرایت	سروی و نقشه برداری
۵	کاپیسا	مرمرها و مواد ساختمانی	سروی و نقشه برداری
۶	بلخ	مرمرها و مواد ساختمانی	سروی و نقشه برداری
۷	بامیان	مرمر، تراوریتین و مواد ساختمانی	سروی و نقشه برداری
۸	تخار	مرمر و گرانیت	سروی و نقشه برداری
۹	میدان وردک	مرمر	سروی و نقشه برداری
۱۰	کنر	نفرایت	سروی و نقشه برداری
۱۱	غزنی	تراوریتین، مرمر و آهن	سروی و نقشه برداری
۱۲	هرات	گچ	سروی و نقشه برداری
۱۳	بغلان	مواد اولیه سمنت	سروی و نقشه برداری

سروی جیولوجی افغانستان توانست تأییدی (۱۴) ساحه معدنی سروی شده سال ۱۳۹۸ و تعداد ساحات باقیمانده سال ۱۳۹۷ را از جانب کمیته مؤقت تخنیکي ارزیابی راپورهای جیولوجیکی معادن به مقیاس کوچک و بزرگ بدست آورد؛ که ساحات متذکره شامل (۴) ساحه بزرگ، (۷) بلاک و (۱۷) ساحه کوچک می‌باشد.

۱۴ ساحه تأیید شده و قابل ارائه به شورای عالی اقتصادی

ولایت	شماره	ساحه	نوع مواد	مساحت (کیلومتر مربع)	تقسیمات	مقیاس
دایکندی	1	مش سفلی و علیا	مرمر	8.6	دو بلاک به مساحت های ۲ و ۲.۶، و چهار بلاک خورده به مساحت های ۱ کیلومتر مربع	بزرگ
	2	شهر نیلی	گرانیت	8.3	سه بلاک بزرگ به مساحت های ۲ کیلومتر و سه بلاک خورده به مساحت ۰.۸، ۰.۸ و ۰.۷ کیلومتر مربع	بزرگ
پروان	3	قوتندر	مرمر	0.23	یک بلاک	کوچک
هرات	4	گذره	گچ	0.009	یک بلاک	کوچک
	5	بلند بلایق ولسوالی ورس	مرمر	2	یک بلاک	بزرگ
	6	شتر مرده ولسوالی ورس	مرمر	1	یک بلاک	کوچک
بامیان	7	سرقول ولسوالی ورس	مرمر	0.9	یک بلاک	کوچک
	8	پیتولغمان - پشته ملایان	تراوریتین	0.4	یک بلاک	کوچک
	9	گلستان	مرمر	2	یک بلاک	بزرگ
	10	قول ها ولسوالی شکرده	گرانیت - کنایس	0.4	یک بلاک	کوچک
کابل	11	ساحه چهل دختران چهار آسیاب	تراوریتین	0.1	یک بلاک	کوچک
	12	خیر آباد چهار آسیاب	مرمر	0.6	یک بلاک	کوچک
	13	لوی کنج بگرامی	کورسپیت	0.8	یک بلاک	کوچک
	14	فرزه	گرانیت - کنایس	0.8	یک بلاک	کوچک

قابل یاد آوری است که سروی جیولوجی افغانستان در سال ۱۳۹۸، مطالعات محیط زیستی معادن را که بیشترین این فعالیت‌ها روی مطالعات سیزمولوجیکی، شکستگی‌ها، هایدرو جیولوجی، خطرات زمین، جیوتخنیکی و مطالعات مفصل محیط زیستی قبل از معدن کاری می‌باشد، اجرا نماید.

مطالعات محیط زیستی معادن سال ۱۳۹۸

ولایت	شماره	ساحه	نوع مطالعات	ملاحظات
لوگر	۱	مس عینک	مطالعات محیط زیستی قبل از معدن کاری	تکمیل
سرپل	۲	مس بلخاب	مطالعات محیط زیستی قبل از معدن کاری	در جریان
بامیان	۳	حاجی گک	مطالعات محیط زیستی قبل از معدن کاری	تکمیل
هرات	۴	شیدا	مطالعات محیط زیستی قبل از معدن کاری	نظر به نامناسب بودن شرایط امنیتی این فعالیت تکمیل نگردید
بدخشان	۵	بدخشان	مطالعات شکستگی‌های تکتونیکی و ساحات معروض به خطر	در جریان
بلخ	۶	مزار شریف	مطالعات خصوصیات فیزیکی میخانیکی و مقاومت اگرگات‌های مواد ساختمانی	در جریان

فرصت‌های

سرمایه‌گذاری در

سکتور صنایع استخراجی

افغانستان

افغانستان در قلب آسیا موقعیت داشته و کشورهای آسیای مرکزی و آسیای جنوبی را باهم وصل می‌نماید. این کشور از غرب با ایران، از جنوب و شرق با پاکستان، از شمال با ترکمنستان، ازبکستان و تاجیکستان و نهایتاً، از سمت شمال شرق با جمهوری خلق چین هم‌مرز می‌باشد.

افغانستان از کوه‌های مرتفع فراوانی برخوردار بوده و زمین‌های هموار آن در نواحی شمال و جنوب شرقی موقعیت دارد. قله‌ی نوشاخ با ارتفاع (24557) فوت (7485) متر از سطح بحر، مرتفع‌ترین قله‌ی این مرز و بوم است.

دریای هلمند و دریای آمو، دو دریای مشهور و بزرگ افغانستان به شمار می‌روند.

منبع: سند فرصت‌های سرمایه‌گذاری

سمنت

مرمر

تالک

تراورتن

گچ

آهن

یاقوت

لاجورد

مس و طلا

هایدروکاربن‌ها

در حال حاضر این وزارت به شدت روی جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی برای بهره‌برداری از منابع معدنی فراوان افغانستان تمرکز دارد که در نتیجه، چندین شرکت داخلی و خارجی اخیراً علاقه فراوانی به سرمایه‌گذاری در پروژه‌های مس، سمنت، طلا و سنگ‌های قیمتی نشان داده است.

به این اساس شورای عالی اقتصادی و کابینه حکومت (38) ساحه جدید معادن به مقیاس کوچک و بزرگ را مشخص کرد که اکنون بخشی از این ساحات به اعلان سپرده شده و برخی هم در جریان مذاکرات قرارداد قرار دارد. این ساحات معدنی با توجه به کیفیت زیر ساخت‌ها و دسترسی به پارک‌های صنعتی مورد نیاز، برای پروسس سنگ مرمر، تالک، سنگ تراورتن و سنگ‌های قیمتی نیمه‌قیمتی انتخاب گردیده اند.

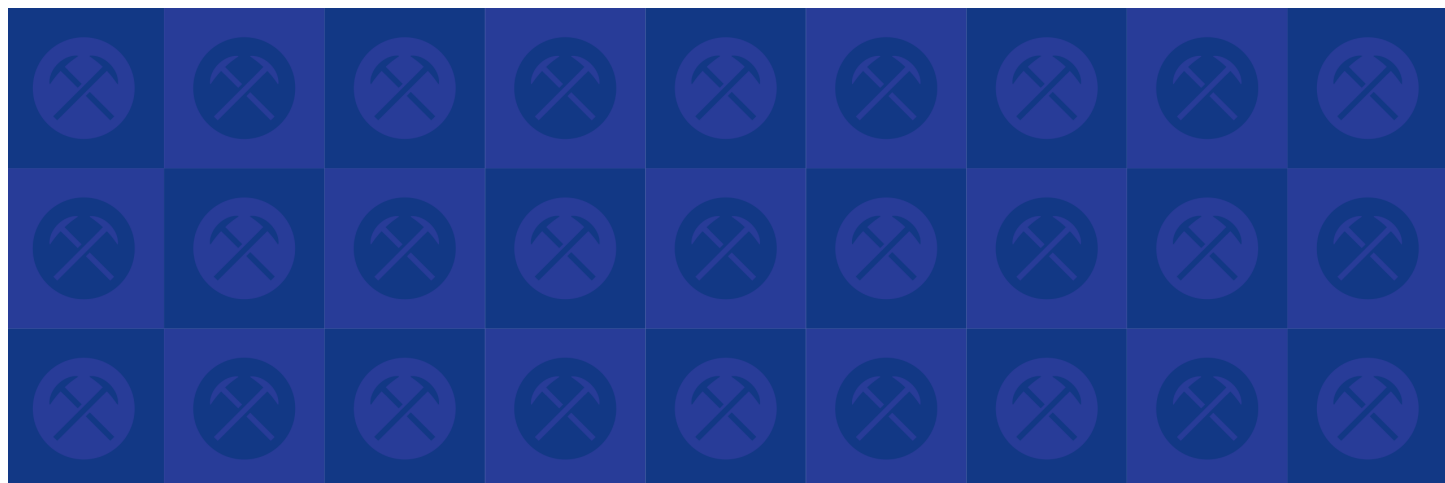
حکومت افغانستان منابع معدنی وسیع کشور را به عنوان ظرفیت رشد اقتصادی دراز مدت در نظر گرفته است، این سکتور امیدواری‌ها برای ایجاد شغل، عواید و تغییر وضعیت کشور از وابستگی به خودکفایی را میسر می‌گرداند.

بنابراین، وزارت معادن و پترولیم چندین سند مرتبط را به منظور انکشاف این سکتور طرح‌ریزی کرده است. در سال‌های 2017/2018 نقشه‌راه سکتور معادن و استراتژی اصلاحات برای عملی کردن نقشه‌راه و قانون جدید معادن به عنوان بخشی از تعهدات این وزارت جهت سرمایه‌گذاری‌های خصوصی طرح نمود. علاوه بر این، وزارت اقدامات خاصی را برای توسعه زیربنای کشور روی دست گرفته است. همچنین، پالیسی خویش را جهت ایجاد محیط مناسب کسب و کار برای رشد و پیشرفت سکتور خصوصی به گونه مؤثر تغییر داده است.

فرصت‌های سرمایه‌گذاری در منابع طبیعی افغانستان

افغانستان، منابع طبیعی فراوانی داشته که عمدتاً دست ناخورده باقی مانده است؛ تحقیقات سروی‌جیولوجی ایالات متحده امریکا نشان می‌دهد که افغانستان دارای ذخایر معادن بیش از (1) تریلیون دالر است. این کشور دارای ذخایر جهانی آهن، مس، طلا، منرال‌های خاکی کمیاب و تعدادی از منابع طبیعی دیگر است.

فلزات عمده مانند آهن، مس، المونیم، سرب و زنک در مناطق مختلف کشور قرار دارند. سنگ‌های قیمتی، فلزات نادر خاکی، گوگرد، تالک، گچ و کرومیت در قسمت مرکزی افغانستان، بغلان، کندز، لوگر، خوست و سایر نقاط وجود دارد. ذخایر معدنی افغانستان شامل بیش از (2.2) میلیارد تن آهن، (1.3) میلیارد تن سنگ مرمر، حدود (30) میلیون تن مس، (1.4) میلیون تن سنگ معدنی، و (2700) کیلو گرام طلا است.

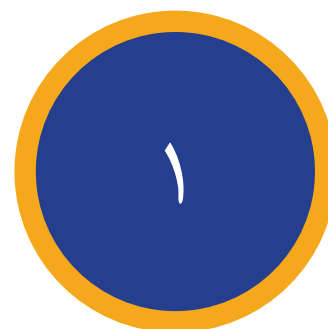
مشوق‌های ارائه شده توسط قانون جدید معادن

سیستم مطلوب
حقوقی و مدیریتی

روایالتی ثابت
(7 درصد برای تولیدات
پروسس نشده، 5 درصد
برای تولیدات نیمه پروسس
شده و 2.5 درصد برای
تولیدات پروسس شده)

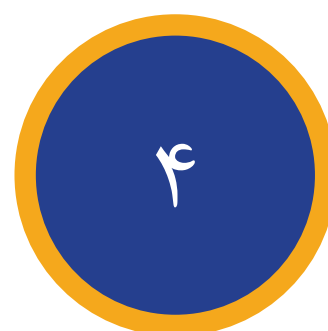
100 درصد مالکیت
خارجی

ویژه یک ساله با
حق ورود مکرر برای
سرمایه‌گذاران

جلوگیری از خسارات (روش
حسابداری که خسارات
خالص عملیات سال جاری
را به مفاد سال‌های آینده
به منظور کاهش بدهی‌های
مالیاتی اعمال می‌کند)

معافیت از پرداخت تعرفه
گمرکی برای واردات
ماشین‌آلات

۹

عضویت سازمان
تجارت جهانی

۸

اعطای امتیاز 5 درصدی
برای تدارک کالاها از
تولیدات داخلی

۷

خدمات اعطای ویژه حین
ورود سرمایه‌گذاران به کشور

سمنت:

با توجه به روند بازسازی در افغانستان، تقاضا برای سمنت در کشور زیاد است. با وجود فراوانی مواد خام برای تولید سمنت در سراسر کشور؛ این کشور سالانه حدود (5-6) میلیون تن سمنت را از کشورهای همسایه وارد می‌کند. درحالیکه اکثر مواد اولیه برای تولید سمنت دست ناخورده باقی می‌مانده است.

در حال حاضر افغانستان کمترین میزان سمنت را در جهان تولید می‌کند. تولید سالانه سمنت در کشور تنها (2) کیلو گرام سرانه است که در مقایسه با (92) کیلوگرام سرانه در پاکستان، (200) کیلوگرام سرانه در انگلستان، تولیدات آن در افغانستان به طور سرسام آور پائین بوده و این کشور (96) درصد نیازهای سمنت خود را از کشورهای همسایه وارد می‌کند، در حال که فقط 4 درصد از

تقاضای بازار توسط تولیدات داخلی عرضه می‌شود.

در طول دهه گذشته، به طور متوسط، افغانستان (80000) تن سمنت در سال تولید کرد، همچنان طی سال‌های 2007 الی 2017 این کشور کمتر از (20) درصد از ظرفیت حداکثر خود را تولید کرده است. از سوی دیگر، طبق گزارش اداره ملی احصائیه و معلومات، در افغانستان پیش از (4) میلیون تن سمنت (تولیدی و وارداتی) سالانه به مصرف رسیده است. در سال 2016 بیش از (96) درصد سمنت مورد نیاز در افغانستان از پاکستان، ایران و تاجیکستان وارد شده است. با بیش از (1) میلیون تن سمنت وارداتی از پاکستان، این کشور بزرگترین صادر کننده سمنت به افغانستان بوده است. تحقیقات انجام شده توسط باکس انترنشنل در سال 2016 و (TBSFO) در سال 2013 تقاضای سالانه سمنت

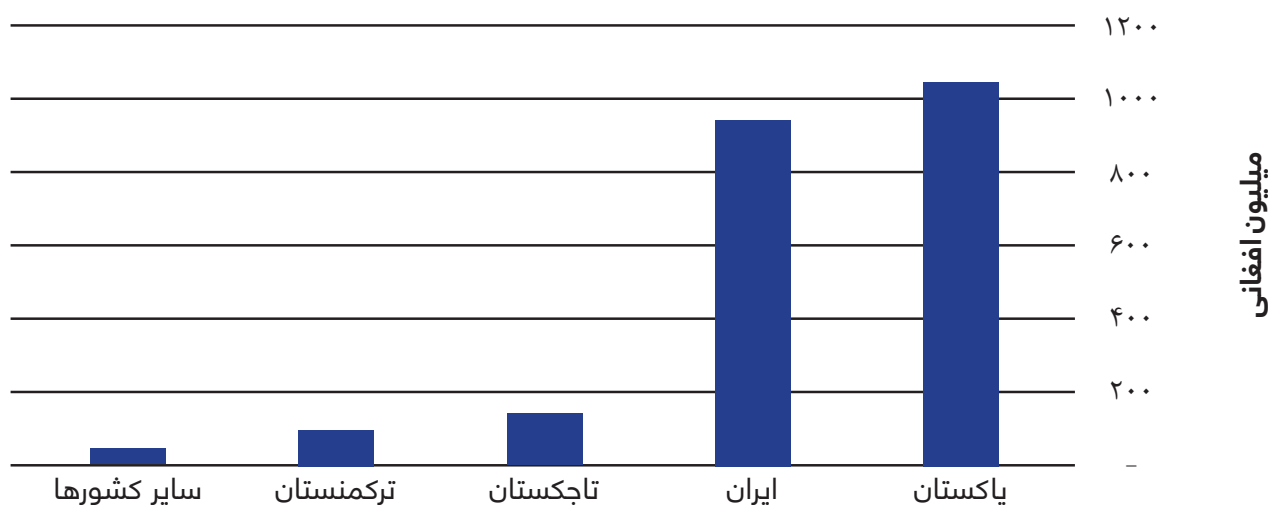
افغانستان حدود (7) میلیون تن برآورد کرده است. با توجه به قیمت بین‌المللی سمنت، صنعت سمنت در افغانستان را می‌توان تقریباً (700) میلیون دالر امریکایی در سال تخمین نمود.

فاز سوم سمنت غوری در شهر پلخمري (بغلان) همچنان امیدوار کننده‌ترین منطقه برای تولید سمنت است.

ضمناً فرصت‌های تولید سمنت در پروان، هرات و کندهار نیز وجود دارد. ساحه هرات دارای مقدار زیاد سنگ چونه بوده و نیازهای برق را می‌توان از طریق زغال‌سنگ سبزک یا گاز طبیعی پس از رسیدن لوله گاز تاپی به شهر هرات برآورده ساخت.

واردات سمنت

بر اساس ۲۰۱۷/۲۰۱۸

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات

ولایت	موقعیت	ذغال سنگ	خاک رس	گچ	سنگ آهک	جواز
قندهار	شور اندام	کافی	نامعین	نامعین	نامعین	اکتشاف/ بهره برداری
بغلان	پلخمري/ فاز سوم سمنت غوری	کافی	کافی	6.3 میلیون تن	112 میلیون تن	اکتشاف/ بهره برداری
هرات	زنده جان	کافی	کافی	4 میلیون تن	1327 میلیون تن	در حال ارزیابی

مرمر:

سنگ مرمر پویاترین بخش صادرات افغانستان را تشکیل داده که مزیت نسبی این سنگ در کشور، ناشی از قابل دسترس بودن رسوبات بزرگی از آن با کیفیت بالا در سراسر کشور است. تحقیقات سروی جیولوجی ایالات متحده امریکا تخمین کرده است که منابع سنگ مرمر در افغانستان تقریباً (1.3) میلیون تن به ارزش (150) میلیارد دالر می باشد. رشد قوی بازار جهانی سنگ مرمر و تقاضای روز افزون آن در بسیاری از مناطق جهان ک فرصت سرمایه گذاری خوب برای

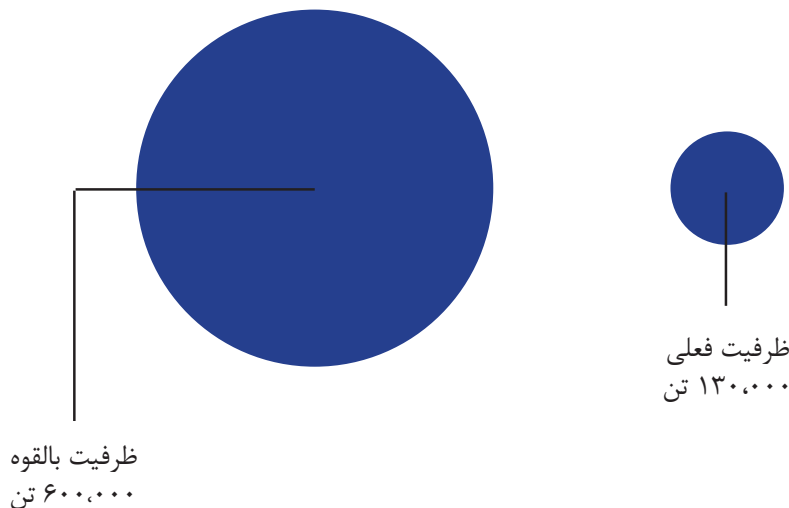
ظرفیت فعلی در مقایسه با ظرفیت بالقوه پروسس سنگ مرمر

تولید و صادرات این منبع معدنی را از افغانستان نوید می دهد.

در سال 2016 افغانستان (17000) تُن سنگ مرمر را به ارزش (50) میلیون دالر به ایران، چین، پاکستان، امارات متحده عربی، ایتالیا، هند، کانادا و عراق صادر کرده است. از مجموع کل صادرات سنگ مرمر، تنها (27) درصد محصولات پروسس شده بوده است. همان طوریکه تقریباً نیمی از تولید سنگ مرمر جهان در خاور میانه، شرق دور و کشورهای اروپایی مصرف می شود، سرمایه گذاران کافی برای سرمایه گذاری در بخش پروسس سنگ مرمر و صادرات

محصولات پروسس شده آن به کشورهای منطقه، وجود دارد. آن به کشورهای منطقه، وجود دارد.

قانون جدید معادن، تولید محصولات پروسس شده با وضع حق الامتیاز کمتر، کالاهای پروسس شده را حمایت می کند. در این قانون رویالتی مواد پروسس شده معدنی، (2.5) درصد در مقایسه به (7.5) درصد رویالتی که بالای کالاهای پروسس نشده وضع گردیده است، خواهد بود.

تالک، به عنوان نرم‌ترین مواد معدنی، موارد استفاده در بسیاری از صنایع تولیدی، مانند دواسازی، لوازم آرایشی و تولید تایر و نفت داشته که در شماری از ولایت‌های افغانستان با بزرگ‌ترین منابع واقع در ولایت ننگرهار استخراج می‌گردد. در حال حاضر تنها در صنایع پلاستیک و رنگ تولیدی افغانستان از این ماده معدنی استفاده شده که آمار دقیقی از میزان مصرف این مواد معدنی در صنایع فوق وجود ندارد.

تالک در ولایات ننگرهار، کابل، پروان، کاپیسا، لوگر، غزنی، کندهار، میدان وردک و ولایات کنر و بغلان کشف شده است.

بر اساس مطالعات اولیه، تالک ولایت ننگرهار بهترین کیفیت تالک جهان را دارا بوده که بر اساس ارزیابی‌های اخیر وزارت معادن و پترولیم، در حال حاضر (32) شرکت مشغول استخراج و پروسس تالک در افغانستان است. در میان این شرکت‌ها (18) شرکت مشغول پروسس، (10) شرکت مشغول استخراج و باقی مانده هم به طور هم‌زمان در استخراج و پروسس این ماده معدنی مشغول هستند.

این صنعت فرصت شغلی مستقیم و غیر مستقیم را برای 7500 نفر فراهم می‌کند. مطالعات زنجیره ارزش اخیر تالک نشان داده است که مجموع سرمایه‌گذاری در

این بخش به (30) میلیون دالر امریکایی رسیده است. با این حال، با وجود ارائه فرصت‌های بزرگ برای سرمایه‌گذاری، تنها دو شرکت در پارک صنعتی شیخ مصری، ماشین‌آلات برای تبدیل تالک به پودر را نصب و فعال کرده است. ظرفیت پروسس سالانه این کارخانه‌ها حدود (130) هزار تُن است و می‌تواند تالک را (4.5-5) میکرون برش دهد. حداقل مبلغ سرمایه‌گذاری برای ایجاد چنین شرکتی (3.5) میلیون دالر تخمین شده است.

در سال 2016 تولید جهانی تالک (7.31) میلیون تُن بوده و انتظار می‌رود در سال 2020 تولید جهانی آن به (8.77) میلیون تُن افزایش یابد. افغانستان و پاکستان دارای بیشترین سهمیه (62.14) % تولید تالک هستند. افغانستان تالک فرآورده شده را به پاکستان و چین صادر می‌کند؛ در حالیکه چین حدود یک سوم تالک جهان را تولید می‌کند. حضور بازیگران قوی و روبه رشد در اروپا، هند، برازیل و ایالات متحده امریکا مانع شده است تا در بازار تالک تنها یک تولید کننده غالب بوجود بیاید. استخراج منابع تالک در افغانستان می‌تواند کشور را در میان بزرگترین تولید کنندگان جهان در دهه‌های آینده قرار دهد. اوسط قیمت هر تُن تالک در بازار جهانی در سال 2016، (155) دالر امریکایی بود که گران قیمت‌ترین تالک به مبلغ (214) دالر در

هر تُن از ایتالیا ثبت شده است. اکثر شرکت‌های افغانی، تالک را به شرکت‌های واسطه‌ای پاکستان در قیمت متوسط (60) دالر فی تُن به فروش می‌رسانند که ممکن است شرکت‌های پاکستانی این مواد معدنی را در بازارهای جهانی تحت پرچسپ خویش به قیمت (129) دالر فی تُن به فروش برسانند، ارزش تولید جهانی تالک در سال 2018 مبلغ (2.34) میلیارد دالر امریکایی برآورده شده است.

در بازارهای جهانی شرکت‌های افغانی اخیراً صادرات پودر تالک را به کشورهای اردن، عراق، امارات متحده عربی، هند و روسیه آغاز کرده اند. وزارت معادن و پترولیم، یک بررسی از مکان‌های زیر را انجام داده است تا روند داوطلبی را برای سرمایه‌گذاری آغاز کند.

تراورتن:

تراورتن یک شکل از سنگ آهک است که توسط منابع آب معدنی، خصوصاً منابع آب گرم ته نشین می شود. تراورتن توسط منرال های منحل شده در آب های سطح زمین شکل گرفته که بعداً در سطح زمین توسط دریاها و منابع آب معدنی ترسب نموده اند. تراورتن سوراخ ها و حفره ها داشته که سطح آن بیانگر بافت متخلخل آن می باشد. این منرال معمولاً در کاشی و پوشش سطوح مورد استفاده قرار می گیرد.

تراورتن زردرنگ افغانستان یکی از انواع غالب تراورتن معدنی در کشور است. این سنگ خصوصاً برای احداث ساختمان، میزهای کابنیت، روی شویه، لوحه ها، حوض ها، پایه ها، سنگ های زینتی، طراحی های داخلی، خارجی و سایر طرح های پروژه های ساختمانی مورد استفاده قرار می گیرد. تراورتن زرد افغانستان صاف، جلا، برش و شستشو می شود و می تواند در قالب ها؛ سنگ، جغل و ماسه و غیره اشکال تبدیل گردد.

ولایت های هلمند، غزنی، بامیان، میدان وردک و پروان به شکل فراوان دارای با کیفیت ترین ذخایر سنگ تراورتن می باشند.

تراورتن به عنوان مواد ساختمانی برای هزاران سال مورد استفاده بوده است. تراورتن گرما را حتی در گرم ترین روزها جذب نمی نماید و این خصوصیت تراورتن را به یک گزینه ی ایده آل برای استفاده در اطراف حوض های آب بازی تبدیل می نماید. تراورتن همچنین دارای خصوصیت عدم لغزندگی است که استفاده از آن در حوض ها مصوّن می باشد. این مواد حین دویدن بر آن با پاهای تر از مصدومیت شخص جلوگیری می نماید.

در افغانستان تراورتن به شکل وسیع در دیکور ساختمان ها علی الخصوص در دیکور خارجی ساختمان ها مورد استفاده قرار می گیرد. بسیاری از مردم تراورتن را ترجیح می دهند چون علاوه بر ارزش های مادی که از استفاده خویش به جا می گذارد نسبت به سنگ مرمر اقتصادی نیز می باشد. استفاده از با کیفیت ترین تراورتن عموماً بین (15 الی 30) دالر

در هر فوت مربع هزینه بر می دارد که هزینه ها بستگی به کیفیت سنگ تراورتن دارد. پیش بینی می شود که در آینده با افزایش ساخت و ساز شهری و نیز تقاضای مصرف کنندگان برای زیبایی در معماری تقاضای بازار تراورتن را افزایش دهد.

پروژه های زیربنایی در اقتصادهای در حال ظهور فرصت های بزرگی را برای بازار تراورتن به وجود می آورند، در چین و هندوستان، صنعت ساختمانی به شکل سریع در حال رشد می باشد و بدین ترتیب انتظار می رود که منطقه آسیا و اقیانوسیه ساحه در حال ظهور برای بازار تراورتن باشد. در میان (38) ساحه به مقیاس بزرگ و کوچک تأیید شده توسط شورای عالی اقتصادی و کابینه جمهوری اسلامی افغانستان، ساحات ذیل تراورتن آماده اعلان داوطلبی بوده و سرمایه گذاران علاقمند می توانند در آن اشتراک نمایند.

شماره	ولایت	موقعیت
1	میدان وردک	دشت رضا، شنبه، قول خویش، بهسود
		کاه خانه، قول خویش
		قول خویش
		سبز آب، قول خویش
2	غزنی	کورله، ناهور
3	بامیان	خولنکاش، مرکز
4	پروان	دستارزن، سرخ پارسا

سنگ گچ یکی از منرال‌های غیر فلزی است که دارای مقادیر متفاوت از کاربونیته‌ها، گل و سایر منرال‌های ناخالص دیگر می‌باشد.

به صورت طبیعی سنگ گچ در اشکال متعدد چون سلفیت، ساتن اسپار (فیبری)، گیپسایت و گچ وسیع یافت می‌شود. سنگ گچ عمدتاً در صنعت سمنت، سرامیک و احداث ساختمان مورد استفاده قرار می‌گیرد.

افغانستان دارای ذخایر وسیع سنگ گچ در ولایت‌های بغلان، تخار، سمنگان، هرات، بامیان، غور و هلمند می‌باشد که ولایات متذکره مهمترین ساحات برای سنگ گچ محسوب می‌شوند. کیفیت این سنگ بستگی به فیصدی SO_3 و CaO آن دارد. بنابر تحلیل جیوکیمیای افغانستان دارای نوع عالی‌ترین کیفیت سنگ گچ می‌باشد. عمده‌ترین شیوه استفاده از سنگ گچ در سطح جهان استفاده از آن در صنعت سمنت می‌باشد که حدود (50 الی 60) فیصد کل مصرف آن را تشکیل می‌دهد. در کشورهای در حال توسعه، خصوصاً در خاور میانه و آسیا سنگ گچ عمدتاً در تولید سمنت یا

منحیث محصول پلاستیکاری تعمیرات مورد استفاده قرار می‌گیرد. افغانستان سالانه به مقدار (140000) متریک تن سنگ گچ نیاز دارد. با وجود داشتن ذخایر عظیم سنگ گچ افغانستان هنوز هم سالانه در حدود (80000) متریک تن را از کشورهای پاکستان، چین، ایران و ترکیه وارد می‌نماید تا کمبودی تولید داخلی را تأمین نماید. علاوه، در حدود (1.6) میلیون متر مربع دیوار گچی نیز از کشورهای فوق‌الذکر وارد می‌شود که در پروژه‌های ساختمانی مورد استفاده قرار می‌گیرند.

افغانستان دارای ذخایر کافی سنگ گچ می‌باشد و فرصت سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در این بخش نیز مهیا بوده تا در استخراج و پروسس این ماده معدنی سرمایه‌گذاری نموده و تقاضای داخلی را مرفوع سازند.

ارزش بازار جهانی سنگ گچ در سال 2016 میلادی (1.49) میلیارد دالر امریکایی ارزیابی شده است که در حدود (252) میلیون تن با فیصدی (33.3) فیصد و (60.9) فیصد به ترتیب در صنایع تخته‌گچی و سمنت به مصرف می‌رسد.

آهن:

معادن معروف سنگ آهن از جنوب افغانستان در امتداد شکست زمین از ولایت هرات، ولایت‌های مرکزی الی پنجشیر و به گمان اغلب ولایت بدخشان کشف گردیده است. معادن مشهور حاجی‌گک و سیاه‌دره نیز در همین کمربند موقعیت دارد. در سیاه‌دره سنگ‌های طبقه پائینی میان شکست زمین هرات و (گان‌دو انالند) قرار گرفته که نمایانگر اقیانوس (تنیس) می‌باشد.

آهن پنجشیر:

سروی جیولوجی این سنگ برای

تشخیص موجودیت هماتیت و عناصر دیگر آهن در ولایت پنجشیر انجام یافته است. تیم سروی جیولوجی افغانستان دو ساحه معدنی دیگر را شناسایی نمودند:

- 1- معدن آهن نقره‌خانه 2- معدن آهن دره‌تل.

1- معدن آهن نقره‌خانه:

معدن آهن نقره‌خانه در ولسوالی پریان ولایت پنجشیر با فاصله (65) کیلومتری از گلبهار و (180) کیلومتر از کابل موقعیت دارد. نقشه‌برداری جیولوجی از معدن مذکور به مساحت (20) کیلومترمربع و نمونه‌برداری برای مشخص نمودن موجودیت عناصر دیگر آهن صورت گرفته است. معلومات سروی جیولوجی

افغانستان موجودیت (49) عنصر آهن و یا هماتیت را در این ساحه تأیید می‌کند.

2- معدن آهن دره‌تل:

معدن آهن دره‌تل در ولسوالی پریان ولایت پنجشیر با فاصله (60) کیلومتر از مرکز ولایت و (180) کیلومتر از ولایت کابل موقعیت دارد. مساحت مجموعی معدن آهن مذکور به (284701) مترمربع می‌رسد. سروی‌های انجام شده نشان می‌دهد (54) عنصر آهن (شامل نقره، دیان، کاربن و غیره) مربوط به عصر پالئوزوئیک می‌گردد.

سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی

افغانستان داری ذخایر عظیم سنگ‌های قیمتی می‌باشد، هرچند که سنگ‌های قیمتی به گونه جامع کشف و نقشه‌برداری نشده‌اند. به منظور گشایش آنان برای سرمایه‌گذاری، حکومت افغانستان قانون جدید معادن را نهایی نافذ نموده که از نقطه‌نظر رویالتی به نفع سرمایه‌گذاران می‌باشد. مطابق احکام قانون جدید معادن، رویالتی درنظر گرفته‌شده برای سنگ‌های قیمتی پروسس‌نشده، نیمه پروسس‌شده و پروسس‌شده به ترتیب (7.5) درصد (5) درصد و (2.5) درصد می‌باشد. حکومت اهمیت منرال‌های پروسس‌شده را به خوبی درک می‌نماید و باورمند است که منرال‌های کاملاً پروسس‌شده می‌تواند ابزار قدرت‌مندی برای ایجاد رشد فراگیر این سکتور باشد. در غیراین‌صورت می‌تواند از زمره فعالیت‌های فراموش‌شده باشد. سنگ‌های قیمتی در افغانستان معمولاً در بخش ترئینی توسط ساکنین قریه‌جات واقع اطراف معادن مورد استفاده قرار می‌گیرد.

برای استخراج سنگ‌های قیمتی تونل‌ها حفر گردیده و با استفاده از برمه‌های دستی، دینامیت و گاه‌هاً توسط انفجارهای قوی سنگ‌های قیمتی

استخراج می‌شوند این شیوه‌ها منجر به خسارت و ضیاع قابل توجه سنگ‌های قیمتی می‌شود.

بسیاری از سنگ‌های قیمتی استخراج‌شده افغانستان به شکل غیرقانونی صادر می‌شوند و حدود 90 الی 95 درصد آن به گونه غیرقانونی به پاکستان انتقال داده می‌شوند و در آنجا تنظیم کیفیت می‌شود.

سنگ‌های با ارزش کمتر برای بازار داخلی پاکستان برش می‌شوند و سنگ‌های با ارزش متوسط و اعلی به اطراف جهان برای برش و پالش‌کاری به بازارهای غربی فرستاده می‌شوند. این نمونه از تجارت نشان می‌دهد که افغانستان ارزش کمی از سنگ‌های قیمتی خویش بدست می‌آورد و تخمین ارزش تولید سالانه عاری از دشواری نمی‌باشد.

غرض متوقف‌سازی تجارت غیرقانونی سنگ‌های قیمتی، حکومت تصمیم گرفته است تا با وضع رویالتی‌های اندک بالای محصولات پروسس‌شده سکتور معادن را تشویق نماید. قبلاً از معرفی قانون جدید معادن، صنعت سنگ افغانستان در یک

قانون جدید معادن چشم‌انداز جدید را

برای سرمای‌گذاری‌های داخلی و خارجی در سکتور سنگ قیمتی ایجاد خواهد نمود.

درحالی‌که افغانستان مصمم است تا عواید داخلی خویش را افزایش داده و فرصت‌های شغلی متنوع و پایدار را ایجاد نماید، بهره‌برداری سنگ‌های قیمتی می‌تواند داری مفهوم قوی اقتصادی، اجتماعی و سیاسی باشد. برای بهره‌برداری سنگ‌های قیمتی عملاً در هر بخش از کشور فرصت‌های زیادی وجود داشته و حمایت‌های اولیه از جانب حکومت مبنی بر تدارک بازار واضح و روشن می‌باشد.

در افغانستان چهارساحه تولیدی عمده سنگ‌های قیمتی وجود دارد: زمرد در دره پنجشیر، یاقوت در ساحه جگدک، و سنگ‌های قیمتی و لاجورد معروف و مشهور جهانی نیز در بدخشان تولید می‌شود. همچنان، از نورستان انواع وسیع سنگ‌های نیمه‌قیمتی همچون تورمالین، کونزیت، اکواریوم، اسپودومن و بریل بدست می‌آید.

یاقوت:

یاقوت منیث شاه سنگ‌های قیمتی شناخته می‌شود و از شمار سنگ‌های قیمتی کورودوم (سنگ سنباده) می‌باشد. یاقوت‌ها از ساحه جگدک ولایت کابل استخراج می‌شود. یاقوت‌های واقع جگدک دارای رنگ‌های از تقریباً بی‌رنگ به سرخ وافر و سرخ براق وجود دارند و فلورسانس قوی را در تشعشع مهتابی تابش فرابنفش نشان می‌دهد. یاقوت‌های واقعی از 15 درصد تولید در جگدک همراه با یاقوت کبود گلابی 75 درصد و یاقوت آبی 5 فیصد را شکل می‌دهد و 5 درصد باقی‌مانده متشکل از ترکیب آبی و سرخ تا گلابی

کورودوم می‌باشد (Bowersox, 1990)، یاقوت‌های با کیفیت شفاف کمتر یافت می‌شوند اما از نظر کیفیت با بهترین منابع یاقوت جهان رقابت می‌کنند. قیمت یاقوت مثل سایر سنگ‌های قیمتی بستگی به اصلیت، رنگ، اندازه و شفافیت آن دارد؛ از قیمت پایین 100 دالر آمریکایی الی 15000 دالر آمریکایی در هر قیراط قیمت دارد. اکثریت وسیع یاقوت‌ها دارای "برش بومی" در کشور محل استخراج شان می‌باشند. بر یاقوت‌های درشت با قیمت بالا کنترل شدید وجود دارد و برش‌های سفارش آن به ندرت انجام می‌شود.

لاجورد:

لاجورد بدخشان از لحاظ کمیت و کیفیت هنوز هم یکی از منابع برتر لاجورد جهان محسوب می‌گردد. از این سنگ بیشتر در ساخت فرش سنگ‌ها، محفظه‌ها و دیگر اجناس زینتی استفاده می‌شود؛ اغلب برای ساخت مجسمه‌ها حکاکی شده از جواهرات مشهور مردانه به حساب می‌آید.

لاجورد از ساحه بنام کوه آبی در کناره‌های سمت راست رودخانه کوکچه ولایت بدخشان به ضخامت 1-4 متر از میان سنگ مرمر استخراج می‌گردد. قبلاً هفت معدن استخراج سنگ لاجورد وجود داشت که از آن جمله در حال حاضر

تنها یک معدن به نام سرسنگ موجود می‌باشد. معدن متذکره 3500 متر از سطح بحر ارتفاع دارد و بنابر سردی هوا در زمستان تنها در ماه‌های جون الی سپتمبر در آن کار صورت گرفته می‌تواند. معدن مذکور تخمیناً دارای 1300 تن سنگ لاجورد می‌باشد.

معدن سرسنگ ولایت بدخشان یکی از قدیمی‌ترین معادن دنیا به شمار می‌رود و بیش از 7000 سال است که از این معدن استخراج صورت می‌گیرد. در حال آنکه معادن دیگر لاجورد نیز شناخته شده اند اما در مقایسه با لاجورد افغانستان از اهمیت خاص برخوردار نمی‌باشد. لاجورد سنگ گران قیمتی نیست اما ماده

شگرف و کمیابی می‌باشد. قیمت فی قیراط لاجورد کم کیفیت در حدود کمتر از 1 دالر آمریکایی می‌باشد اما فی قیراط لاجورد درجه اعلی از 100 الی 150 دالر آمریکایی در بازار جهانی به فروش می‌رسد. لاجورد را در قطعه‌های چندین کیلویی می‌توان یافت اما سنگ‌های 10 تا 20 قیراط نوع اعلی آن بسیار کمیاب می‌باشد. قیمت این سنگ توسط رنگ آن تعیین می‌گردد. لاجورد نیلی مایل به بنفش بهترین نوع لاجورد محسوب می‌شود. سطح دانه‌های درجه اعلی آن صاف و صیقلی بوده که در لاجوردهای کم کیفیت دیده نمی‌شود.

جواهر سنگ	ولایت	موقعیت معدن
زمرد	پنجشیر	خنج
یاقوت	کابل	جگدک
لاجورد	بدخشان	بدخشان سرسنگ

زرکشان

اولین سروی جیولوجی ساحه معدن توسط تیم زمین شناسی آلمان ها در میانه سال های 1960 صورت گرفت. افغانستان و روس ها در اواخر سالهای 1960 و اوایل سالهای 1970 سروی اکتشافی رانیز انجام دادند. اخیرا تیم سروی جیولوژیکی امریکا ارزیابی منرالهای افغانستان را تکمیل نمودند. تحقیقات این تیم شامل: (1) تلفیق نقشه برداری قبلی روس ها و آلمان ها، اطلاعات جیوفزیک، اطلاعات نمونه برداری وادخال آن با استفاده از تولیدات شرکت ایسری (ESRI) به

دیتابیس سیستم معلومات جغرافیایی (GIS)، (2) سروی وتحلیل گرانش هوایی، و آزمایش رادیومتریکی ومقناطیسی و (3) سنجش از راه دور: تصویر برداری فراطیفی: آستیر (ASTER) و لندست (Landsat).

حفره های باستانی موجود نشانگر آن است که در گذشته در این ساحات معدن کاری صورت گرفته ویافته های روس ها وتیم سروی جیولوجی افغانستان نشان می دهد که سنگ های این معدن شامل طلای درجه اعلی ودر حین حال مس و طلا کم کیفیت می باشد.

معادن طلا سمتی و نورابه:

معادن طلا سمتی در شمال شرق ولایت

تخار با فاصله 30 کیلومتر از ولسوالی چاه آب موقعیت دارد. مساحت معادن سمتی و نورابه تخمینا در حدود 14 کیلو متر مربع میباشد که از آن جمله 10 کیلو متر مربع مربوطه معدن طلا نورابه میگردد. مقدار طلا تخمین شده معادن سمتی و نورابه در حدود 550 کیلو گرام می رسد.

هایدرو کاربن ها:

منابع نفت و گاز برای بازسازی زیر بناهای افغانستان از اهمیت زیادی برخوردار می باشد. یکی از دلایل بیشتر از دو دهه جنگ کمبود ویا عدم انرژی برای بهتر ساختن وضعیت زندگی در افغانستان بوده. با آنکه نفت و گاز در افغانستان از زمان گذشته موجود می باشد اما مقدار محدود آن استخراج گردیده است.

اکثریت منابع نفت و گاز و تمامی نفت خام و گاز طبیعی در شمال افغانستان در دو حوزه پتروشیمی موقعیت دارد. حوزه آمو دریا و حوزه افغان - تاجک پیشرفت زندگی و توسعه اقتصادی در افغانستان مستلزم افزایش انرژی و مخصوصا استخراج معادن نفت و گاز می باشد.

مبنی بر روش سروی جیولوجیکی و ارزیابی مشترک نفت و گاز، تیم سروی وزارت معادن و پترولیم و تیم سروی جیولوجی ایالات متحده امریکا، معادن نفت و گاز کشف نشده را در شمال افغانستان تخمین زده اند. نتیجه این تخمین عبارت از موجودیت 1,6 میلیارد

بشکه (0,2 ملیون تن) نفت خام، 16 تریلیون فیت مکعب (0,4 تریلیون متر مکعب) گاز طبعی و 0,5 میلیارد بشکه (0,8 بلیون متریک تن) گاز طبیعی مایع بوده است. بیشترین نفت خام کشف نشده در نواحی افغان- تاجک و گاز طبیعی در حوزه دریای آمو موقعیت دارد.

طوطی میدان:

حوزه آمو دریا دارای ذخایر نفت و گاز شناخته شده در پالیوجن، کریتشیوز و جیوراسک (عمر جیولوژیکی) می باشد. این حصه از قسمت های فرورفتگی دست ناخورده عصر جوراسک فوقانی که رسوبات بحری در احجار راسبه زمینی را معرفی می کند، می باشد. سنگهای مخزن حوزه اثبات شده با بالقوه در بلاک طوطی میدان شامل کاربن های زیر زمینی دوره جوراسک واحتمالا سنگ های آهکی و سنگ ریگی دوره تباشیر تحتانی و فوقانی میباشد. سنگ های منبع شناخته شده سنگ شیل و ذغال سنگ جوراسک فوقانی هستند.

چاه های اکتشافی ترکمنستان و ازبکستان مقادیر تجاری هایدرو کاربن

ها را در سایر ساحات کشف نموده است که شامل اکتشافات گاز ساحات دوره جوراسک می باشد. در حال حاضر ترکمنستان و ازبکستان گاز را از مخازن دوره تباشیر تولید می نمایند. در افغانستان نسبت به سایر حوزه ها بیشترین مطالعات در حوزه آمو دریا انجام یافته است که در این حوزه شش معدن نفت وهشت معدن گاز کشف وتثبیت گردیده، دوساحه گاز دار جمعه وباشیکورد دو بلک طوطی میدان موقعیت دارد. حفر مجدد آزمایش و کار تکمیل چاه های جمعه باشیکورد برای تأیید ذخایر و تولیدات تخمینی آغاز شده است، معلومات جاذبوی، مقناطیسی وسایز میکی بیشتر از 50 ساختار احتمالی ثابت شده را در بلاک طوطی میدان تثبیت موقعیت نموده است. بر علاوه معلومات D 2 سایز میکی از 162 کیلو متر از ساختار های احتمالی در تابستان 2012 بدست آمده. معلوماتی D 2 سایز میکی معلومات سروی 1,935 کیلو متر اتحاد جماهیر شوروی و دیگر معلومات مرتبط در دسترس داوطلبی های واجد شرایط قرار گرفته اند.

افغانستان به عنوان بازار منطقه‌ی معادن

منبع: نقشه‌راه سکتور صنایع استخراجی افغانستان

کرده، موانع زیر ساختی آنرا رفع نماید، و یک پروسه شفاف داوطلبی را در وزارت تطبیق نماید. با وصف این که توسعه بازار منوط به مسیر پیشرفت فعالیت‌های آتی معدن کاری خواهد بود، ما در این جا چند مثال مثبت توسعه صنعت را در بعضی سکتورهای منرال/ صنعتی پیش کش می نماییم.

ایجاد بازار هایدروکاربن‌ها (شمال افغانستان)

حوزه‌های نفتی آمو-دریا و افغان-تاجیک می‌توانند به مرکز حفاری، خدمات و تصفیه نفت مبدل گردند؛ برعلاوه، این منطقه را می‌توان منحیث یک محل مناسب برای ایجاد تأسیسات تولید و انتقال گاز مبدل نمود.

افغانستان با درنظرداشت چگونگی موجودیت منابع طبیعی با استفاده از نیروی تخصصی سکتور خصوصی، جهت تنظیم و بهره‌برداری داشته‌های سکتور معادن کشور استفاده نماید. این یک امر کاملاً واضح است که دولت می‌تواند این سکتور را از طریق اصلاح قوانین و بنیادهای حقوقی در بخش منرال‌ها و هایدرو کاربن‌ها، مورد حمایت قرار دهد؛ وزارت معادن و پترولیوم را تجدید نیرو نماید تا بتواند سکتور خصوصی را کمک تولید سمنت (مناطق مرکزی و غربی افغانستان)

سمنت یکی از عناصر اساسی اعمار ساختمان‌های مدرن می‌باشد. بنا موجودیت این عنصر با قیمت مناسب یکی از اولویت‌های عمده صنعت ساختمانی در افغانستان به شمار می‌رود. به صورت تخمینی تقاضا برای سمنت سالانه بیشتر از (6) میلیون متریک تن محاسبه شده است که هم اکنون این تقاضا از طریق واردات از کشورهای همجوار برآورده می‌شود. دو ساحة خیلی مساعد برای تولید سمنت در شهر پلخمری (ولایت بغلان) و جبل السراج (ولایت پروان) موقعیت دارد. همچنان یک محل مناسب دیگر برای ساخت فابریکه سمنت در هرات وجود دارد، که سرشار از سنگ گچ بوده و انرژی مورد ضرورت آن را از طریق معدن زغال سنگ سبزک و یا از طریق گاز طبیعی پایپ لاین تاپی در موقع رسیدن به شهر هرات، می‌توان برآورده ساخت.

ایجاد بازار سنگ‌های قیمتی (مناطق شرقی افغانستان) :

ذخایر غنی سنگ‌های قیمتی در ولایت‌های پنجشیر، نورستان، کاپیسا، و لغمان موقعیت دارند. ولایت کابل را می‌توان به مرکز کلیدی پروسس سنگ‌های قیمتی مبدل ساخت. وزارت معادن و پترولیم، باید یک پروسه جواز و اعتباردهی را ایجاد نماید، تا سنگ‌های قیمتی در کابل پروسس گردیده و از طریق دهلیز هوایی به بازارهای بین المللی در هندوستان، چین و کشورهای دیگر صادر گردد.

ایجاد بازار طلا (مناطق شمالی و جنوبی افغانستان) :

اکثر ذخایر طلا در ولایت بدخشان به طرف جنوب شرق تخار موقعیت دارند. با درنظرداشت تمرکز رگه‌های طلا در آن‌جا، می‌تواند یک مرکز پروسس داخلی این فلز گران‌بها را در شمال افغانستان ایجاد گردد. یک ساحه طلادار دیگر از غزنی به طرف زابل افتاده است، مرکز آن را می‌توان در غزنی قرار داد. این هر دو بازار را می‌توان از طریق دهلیز هوایی به بزرگترین بازار جهانی طلا در هندوستان وصل کرد.

منرال‌های خاکی کمیاب (ساحات جنوبی افغانستان) :

ذخایر لیتیم است که در ولایت جنوبی هلمند موقعیت دارد. این منرال‌ها باید با استفاده از تسهیلات وسیع در میدان‌های هوایی و یا دهلیز هوایی به صورت مصوون به بازارهای بین‌المللی صادر گردد.

موجودیت منرال‌های خاکی کمیاب در افغانستان یک فرصت منحصر به فرد را ارایه می‌کند. لازم است تا این منرال‌ها تحت شرایط تجاری ارزیابی، و در محدوده‌ای استراتیژی ملی امنیت منرال‌های نادره به داوطلبی سپرده شوند. یکی از ساحات مورد نظر در این بخش،

منرال‌های سنگین (مناطق مرکزی افغانستان) :

زیرساختی آینده، یک راهنمای خوب برای سکتور خصوصی خواهد بود؛ در نتیجه سرمایه‌گذاری‌های انجام شده در بخش ذوب آهن طی سه سال اخیر، تولیدات داخلی این صنعت به (۲۲۰,۰۰۰) متریک تن رسیده است، و (۳۳) درصد تقاضای کنونی را بر آورده ساخته می‌تواند. ساخت خط آهن و سیستم‌های انرژی، حداقل تقاضا را برای دو دهه بر آورده خواهد ساخت، و نیز سبب رشد اقتصادی در میان مدت خواهد شد.

هر دو معادن مس عینک و آهن حاجی‌گک، و نیز سایر معادن منرال‌های سنگین در نزدیکی ولایت کابل موقعیت دارند. برای بهره‌برداری این منرال‌ها به انرژی و زیرساخت‌های قوی نیاز است. برای حصول اطمینان از توسعه معادن سنگین، سرمایه‌گذاری بالای زیر ساخت‌های لازم مانند خطوط آهن و شبکه‌های انرژی، یکی از اولویت‌های حکومت می‌باشد. در ضمن، ما روی توسعه ذخایر متوسط آهن و مس تمرکز خواهیم نمود. تقاضای فعلی بازار و سرمایه‌گذاری‌های

تالک :

همچنان یک بخش صنعتی در ولایت ننگرهار به عنوان مرکز پرسس تالک ایجاد گردیده است، با بررسی جوانب متعدد در این بخش، شورای عالی اقتصادی طبقه‌بندی تالک را به معدن‌کاری به مقیاس بزرگ تغییر داده و به وزارت معادن و پترولیم هدایت داده است که شرایط اعطای داوطلبی‌های رقابتی به منظور ایجاد زنجیره ارزش تالک و همچنان صادرات محصولات پروسس شده آن را فراهم نماید.

مطالعات ابتدایی نشان می‌دهد که افغانستان می‌تواند در میان ده بزرگترین تولید کنندگان تالک قرار گیرد. مناطق شرقی افغانستان از تالک با کیفیت بالا برخوردار بوده که از سطح زمین بدست می‌آید. با آنکه تالک در جمله معدن‌کاری حرفه‌ای طبقه بندی گردیده بود، سکتور خصوصی تا حال حدود (۳۵) میلیون دالر امریکایی را در این عرصه سرمایه‌گذاری کرده است.

کرومایت :

سرمایه‌گذاری در قسمت پروسس این منرال و ایجاد یک زنجیره ارزش مؤثر و مفید از اولویت‌های وزارت معادن و پترولیم می‌باشد.

استخراج کرومایت با استفاده از تکنالوژی ناکارا و قاچاق آن از عوامل عمده منازعات در مناطق مرکزی، جنوب شرقی و شرقی بوده است. ایجاد شرایط مساعد

مرمر :

با داشتن (1.3) میلیارد متریک تن ذخایر سنگ مرمر، ما می‌توانیم برای طویل‌المدت یکی از بازیگران عمده در بازار سنگ مرمر به شمار آییم. بر علاوه مرمر افغانستان دارای رنگ‌های متنوع (حدود ۴۰ رنگ) و کیفیت عالی بوده که شامل نوع کاراری سفید (Carrara) نیز

زغال سنگ :

تخمین‌های ابتدایی حدود یک میلیارد متریک تن ذخایر زغال را در کشور نشان می‌دهد. تخمین‌های بعدی مقادیر بیشتری را نشان داده است. وزارت معادن و پترولیم، تولیدات سال ۲۰۱۷ را (۲) میلیون متریک تن پیش‌بینی نموده که از آن جمله حدود (500) میلیون متریک تن صادر گردیده است. تولیدات در این بخش ناکارآمد، خطرناک و در بعضی حالات غیرقانونی می‌باشند.

از آنجایی که زغال سنگ کشور دارای کیفیت عالی می‌باشد. ما روی استفاده از زغال سنگ جهت تولید انرژی با استفاده از تکنولوژی پاک در بخش زغال سنگ، ایجاد زنجیره ارزش آن و کسب موافقت برای صادرات آن‌ها به بازارهای جدید، تمرکز خواهیم کرد. استراتژی‌های مختلط تولیدات/ساحات در جدول ذیل خلاصه شده است:

تولیدات / ساحات منرالی افغانستان

منطقه	مواد اولیه	صنعتی	سنگین	مواد تعمیراتی	هایدورکاربن‌ها
شرق	--	سنگ‌های قیمتی و تالک	مس و آهن	مرمر	--
شمال	طلا	سنگ‌های قیمتی	مس	مرمر و سنگ آهک	امو-دریا و تاجیک
غرب	--	--	مس	مرمر و سنگ آهک	--
جنوب	منرال‌های خاکی کمیاب و طلا	فلورایت	مس	--	--
مرکزی	منرال‌های خاکی کمیاب	--	سُرب و جست	--	--

گل تاپی بهاری خواهد آورد

به رشد اقتصاد تاپی رسیده
به خاک میهنم گلها دمیده
برادر شاد مانم زآنکه تاپی
در این دشت دمن دامن کشیده

تاپی به وطن چه خوش نما می یابد
سرمایه به خاک با صفا میاید
این چشمه نور پا سبانش هستیم
با همت دوستان ما می آید

الهی جنگ و خونریزی نباشد
تجاوزهای چنگیزی نباشد
ز دست ظالمان آزاد باشیم
بهاران ننگ پائیزی نباشد

تن دشمن درون خاک باد
دل دشمن زصد جا چاک باد
به کام ملت آزاده ما
گل تاپی ز آفت پاک بادا

الهی گل به گلشن شادمان باد
بهار ملت ما جاویدان باد
شکوه مندیهای بهاری
در این گلشن درین افغانستان باد

T
.
A
.
P
.
I

گل تاپی بهاری خواهد آورد
پیامی از نگاری خواهد آورد
به رشد اقتصادی گل ببارد
که تاپی کار و باری خواهد آورد

گل تاپی گل بشگفته ماست
نیاز ملت خون خفته ماست
برادر دست وحدت را به من ده
که رشد اقتصاد در گفته ماست

گل تاپی بهار ارغوان است
نیاز مردم افغانستان است
به گل زار وطن کرده چراغان
قدومش ایده پیر و جوان است

تاپی هدفان که در کنار من و توست
در گلشن عشق هم قطار من و توست
سرمایه زندگیست پر بار و غنی
جوشیده بهار در دیار من و توست
گل تاپی بهار اندر بهار است
به چهار کشور بهار لاله زار است
نبود و برق و گاز راه آهن
منور از فروغش هر کنار است

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د کانونو او پټرولیم وزارت

